

1969 OKTOBER ŠTEVILKA 10 LETO XVIII

Registered at the G.P.O. Sydney, for transmission
by post as a periodical.

M I S L I

HOČEJO NOVIC, NE BEREJO,

ČE NI NOVIC

MISLI

(Thoughts)

Mesečnik za versko
in kulturno življenje
Slovencev v Avstraliji

★

Ustanovljen leta
1952

★

Urejuje in upravlja
P. Bernard Ambrožič
O.F.M.
6 Wentworth St.,
Point Piper, N.S.W., 2027
Tel.: 36 1525

★

Naročnina \$3.00
letno se
plačuje vnaprej

★

Naslov: MISLI
P.O. Box 136
Double Bay, N.S.W. 2028

★

Tisk: Mintis Pty. Ltd.,
417 Burwood Rd., Belmore,
N.S.W. 2192. Tel. 759 7094

Pa povejmo novico, če je sploh novica, če ni morda le vic, ali pa celó napol po angleško: No-vic?

Mož se je pač pisal Vojska. Na stara leta je legel in umrl. Je že tako na tem puklastem svetu. Naslednjo nedeljo je rekel župnik po maši: Molimo očenaš za pokojnega Kapistrana Vojsko. In so molili. Po prihodu iz cerkve je rekel eden faranov: Kam smo prišli! Pa-pež nas priganja, da naj molimo za mir, naš župnik nas sili, da molimo za vojsko. Kakšen je svet dandanašnji!

Hujšo novico smo zvedeli oni dan, ko nam je nekdo pisal. To nam je bila res novica, začudili smo se. Je pisal tako: Med nami zmanjkuje naročnikov na mesečnik KATOLIŠKI MISIJONI, ki izhajajo v Argentini. Še taki, ki so bili naročeni, so odpovedali. Pravijo, da list ne prinaša novic, če pa ni novic, ljudje nočejo brati. Hočejo novic!

Začudili smo se in pogledali v avgustovo umaro KATOLIŠKIH MISIJONOV, če res ni novic. Joj, kakšnih smo si v desetih minutah nabrali!

Misijonar Ivan Obala v Afriki je videl, da je piton, pet metrov in tri centimetre dolg, napadel kokoši. Če ne veste, kaj je piton, pač zato ne veste, ker ne berete KATOLIŠKIH MISIJONOV. Misijonar Ivan je ustrelil dvakrat, piton se je zgrudil enkrat. Mrtvemu so izvlekli iz vampa dve popolnoma celi kokoši, prav nič poškodovani. No, če to ni novica!

Na otoku Java v Indoneziji je slovenska nuna Deodata Hočevar bila za botrico slovenskemu otroku, ki ga je krstil duhovnik iz Avstrije. Da se tudi na Javi rodijo slovenski otroci — če to ni novica!

Nuna misijonarka Ksaverija Pirc je po 45 letih prišla na obisk v domovino iz Bangkoka. Če ne veste, kje je to, le zakaj ne berete KATOLIŠKIH MISIJONOV? Ko je mati Ksaverija prišla v Ljubljano, so jo na postaji pričakale sestre in so se tako objemale in kušovale, da so se železničarji pohujševali. Pa kaj še drugega pove nuna iz Slovenije — same same novice!

Oj, koliko novic bi se še dalo povedati iz ene same številke KATOLIŠKIH MISIJONOV! Pa zakaj bi te novice mi pri MISLIH za vas pogrevali, ko jih lahko berete sami, čisto sveže in ne kot pogreto rihto.

Novic se vam hoče? Ali veste, koliko je po širokem svetu slovenskih misijonarjev in misijonark? Bi bilo to vedeti za vas — novica? Ali veste, kaj delajo, kako se jim godi? Zakaj so sploh tam? Ne veste, pa vendar v KATOLIŠKIH MISIJONIH ne najdete — novic? Čudni ljudje!

Pa še to novico: "Katoliški misijoni" pridejo vsak mesec, stanejo na leto 3 dolarje in se naročajo na naslovu: SLOVENSKE SESTRE, 4 Cameron St., Kew, Vic. 3101. Lahko pa tudi pri MISLIH, je to novica?

Pogrešan —

TONE POBERAJ,

kje je, kako se mu godi?
Sorodnik vpraša: le zakaj
domov se več ne oglasi?

Dr. Andrej Kopač,

Celovška 201, Ljubljana.

V AVSTRALSKE MISIJONE IZ INDIJE

V BOŽIČNI ŠTEVILKI MISLI pred dvema leti nam je marljiva Marija N. Melbourne predstavila "veliko ženo naših dni". To je mati Terezija v Indiji, ustanoviteljica redovnic ali nun Božje ljubezni. Po rodu je Albanka in ji je bilo ime Neža Bojaxsha. Svoj čas je živela v Jugoslaviji, pozneje je odšla v svet in nazadnje v Indijo kot misijonarka.

Marija N. Melbourne nam je našela lepo vrsto vrlin matere Terezije in obenem njenih čudovitih uspehov. Zvedeli smo, kako je v pičlih 20 letih iz nič vzgojila na stotine sester, jih razvrstila na samaritansko delo širom po Indiji, tudi že poslala v druge dele sveta: v Venezuelo, Brazilijo in še kam. Ko je papež Pavel bil v Indiji in je dobil dar sijajen avtomobil, ga je pred odhodom iz Indije daroval materi Tereziji in je dobila zanj v prid svojim sirotam \$25,000 ko ga je prodala.

Tako nam je pripovedala avtorica članka o materi Tereziji, ni pa niti zaslutila, da bi v kratkih mesecih mati Terezija prišla tudi v Avstralijo in pripeljala s seboj svoje nune — same Indijske — ki bodo tu delovale med avstralskimi črnici — aborigeni. Prav to se je zgodilo letos ob času, ko je septemrska številka MISLI prihajala med ljuje. Zgodilo se je to na povabilo škofije Wilcannia-Forbes daleč v severozapadnem New South Walesu. Nastanile so se že med tem v kraju Bourke in se lotile dela med odnotnimi črnici, ki so menda

po večini še jako malo civilizirani in belim obrazom nič kaj ne zaupajo.

Novodošle indijske nune niso "belke". Zlasti o eni med njimi je rekla Mati Terezija sama, da je zelo podobna avstralskim črnem in jo bodo verjetno z zaupanjem sprejeli. Nune pravijo, da bodo hodile med črnice in kar nekako z njimi živle. Naučile se bodo njihovega jezika in jih počasi s primernim poukom pridobivale za kulturno življenje.

Mati Terezija sama misli ostati nekaj časa z njimi tu, potem se bo vrnila v Indijo in sicer v Calcutto, prav v mesto, kjer zadnje čase deluje tudi "naš" misijonar p. Stanko Poderžaj. Razume se, da se dobro poznata. Škoda, da matere Terezije ne moremo povabiti v svojo sredo, da bi nam kaj povedala o Indiji — govorila bi nam v srbohrvaščini, ki jo zna — in o p. Poderžaju. Gotovo bi nas navduševala, naj še bolj živahno podpremo patrovo misijonarjenje v Indiji, saj brez ogromnega dela raznih misijonarjev bi ne bilo v Indiji deklet, ki bi stopale v njeno kongregacijo in hodile delat čudeže širom po svetu — zdaj tudi k nam v Avstralijo. Kar te ženske, tako bogato blagoslovljene iz nebes, dosega s svojim delom, zgledom in molitvijo, so zares pravi čudeži.

Že samo to: Indija, vsekozi misijonska dežela, kjer je med stotinami ljudi komaj en katoličan, pošilja svoje misijonarko v Avstralijo, kjer je vsak četrti človek katoličan. . .

NOVO POJASNILO

Urednik

P i s m o

Dragi p. urednik: — Vaše obljubljeni in izpolnjeni "pisanje Mirku Brenčiču" mi je dalo poguma, da tudi jaz nekaj vprašam. Mirku ste dali tako razločno pojasnilo, da smo se tudi drugi iz njega marsikaj naučili.

Jaz bi rad vprašal nekaj o papežu Pavlu. Brali smo, da je v švicah šel na obisk k protestantom v njihov glavni urad. Vi boste že vedeli, kako se tistemu uradu pravi. Meni (in verjetno še komu) ne gre v glavo, kaj je papež v tistem uradu iskal. V zvezi s tem obiskom sem bral, da ima papežev obisk tam nekaj opraviti z nekim "ekumenizmom". Vsak, ki take besede bere, ne more takoj vedeti, kaj pomenijo. Jaz sem eden tistih. Morda nam katoličanom tega ni treba vedeti. Če je pa treba vedeti in se more šele potem razumeti, zakaj se je šel papež klanjat protestantom, bi pa zares prosil razlage in pojasnila. — **Silvo Oblačen.**

O d g o v o r

PRAV RAD BOM SKUŠAL TUDI VAM, dragi Silvo, tako "razločno" odgovoriti in pojasniti, kar vprašate. Morda ne bom mogel vsega povedati v eni sami številki MISLI. Boste pa potrpeživi in dalje brali v novembru. Vaše vprašanje kliče po obširnem odgovoru. To pa takoj zdaj rečem, da je vsem kristjanom treba vedeti, kaj je ekumenizem in ekumensko gibanje. Dandanes še posebno katoličanom. Zato sem Vašega vprašanja vesel, kakor sem bil Brenčičevega in bom morda še drugih. Vesel bo tega tudi Stanko Andrejašič, ki nas pozivlje na dialog. To-le sicer ne bo pravi dialog, ker se pač ne pogovarjamo iz oči v oči, od ust do ust, je pa vendar nekaj podobnega.

Razcepljenost krščanstva.

Veste, kaj neda, da je krščanstvo po svetu razcepljeno v mnogo različnih "cekrva", ki jim pravimo tudi sekte. Drobci. Veste, da je tako imano-

vana "vzhodna Cerkev" odtrgana od katoliške že kakih tisoč let. Hodi svoja pots. Na splošno ji pravimo: pravoslavna. Njeno krščanstvo je sicer skoraj čisto tako kot "rimsko", glavna njena različnost je v tem, da ne pripozna papeža za vidnega poglavarja Kristusove cerkve.

Okoli leta 1500 je začelo razpadati v kose tudi zahodno krščanstvo, ki je dotlej še kar dobro držalo skupaj. Vstajati so začeli razni "reformatorji", ki so se na razne načine upirali papežu, njegovemu nauku in notranji uredbi Cerkve. Nastopali so s "protesti" zoper to in ono, pa se jih je počasi prijel ime: protestantje. Glavni je bil Luter na Nemškem, iz drugih dežel so znani: Calvin, Zvingli, Wycklif, Hus, Trubar itd.

"Reformatorji" so imeli največ skupnega v tem, da so odklanjali papeža in ga niso hoteli poslušati. Med seboj so bili v nauku in disciplini že kar od začetka razcepljeni. Med njihovimi učenci je bilo spet skoraj toliko misli, kolikor glav. Mnogi so na svojo roko ustanavljali nadaljne sekte, ki so jim tudi rekli "cerkve". Luter je najbrž mislil, gotovo pa želel, da bodo vsi protestantje združeni v eni cerkvi, ki naj bi se ji reklo "evangeljska". Zgodilo se je pa, da se je protestantizem v teku stoletij razcepil kar na stotine sekt, ki se med seboj v nauku in načinu bogočastja zelo razlikujejo.

Dobrih 300 let je komaj kateremu teh "ustanoviteljev" prišlo na misel, da to drobljenje nikamor ne vodi in da se z njim Bog jako slabo časti. Kar veselo so cepili in drobili naprej ter skušali vsak za svojo "cerkev" pridobiti kar največ privrženecv. Iskali in našli so jih med kristjani samimi, pa tudi med pogani in neverniki. Toda prav tu moramo priznati nekaterim med njimi izredno delavnost in podjetnost. Za misijone v poganskih deželah so nekatere sekte zelo veliko storile. Gnala jih je želja, da bi svet pridobili za Kristusa, toda podoba Kristusa so razne sekte zelo različno predstavljale. Komu naj novi verniki sledijo, komu naj verjamejo? Vrh tega — ali ni Kristus želel in naročal, naj bodo njegovi spoznavalci vsi — ENO?

Počasi so se začele voditeljem protestantske misijonke delavnosti odpirati oči. Okoli leta 1900 je zavel med njimi drugačen duh. Začutili so potrebo edinosti, rajši zedinjenja kot nadaljnje cepljenja. Zaslišali so se izmed njih glasovi: Greh razdruževanja, končajmo z njim! Hočemo Cerkev po zamisli Kristusovi, ne po zamisli poedinih ljudi! — Taki in podobni glasovi so se vedno bolj pogosto slišali. Zdaj od ene, zdaj od druge strani. Glasovom je sledilo gibanje. Prišlo je do posvetovanj, sestankov, pogovorov, dialoga.

Novemu gibanju je bilo treba dati neko ime. Kako naj mu rečejo, da bo že ime dalo gibanju primeren pomen? Spomnili so se, da katoliška Cerkev od časa do časa sklicuje "koncile" ali zborovoditeljev. Slovenci jim pravimo "vesoljni cerkveni zbori". V mednarodni govorici jih imenujejo — ekumenske. Beseda je iz grščine in pomeni prav to: vesoljni, vseobsežni zbori. Katoliška Cerkev je pri tej besedi mislila le na svoje lastne kristjane, katoličane pač. Naenkrat je ta beseda postala protestantom všeč, namreč tistim, ki so si želeli več medsebojne edinosti. Sprejeli so jo v svojo govorico, dali so ji pa širši pomen. Ne pomeni naj več le edinost, ki jo je najti v notranjosti katoličanov, ampak naj pomeni željo pa ponovni edinosti vseh tistih, ki verujejo v Kristusa in njegovo odrešenje, pa so se tako žalostno razcepili in stopili na tako različna pota.

Mislím, da sem s temi kratkimi potezami prilično jasno razložil, kaj je "ekumenizem" in kako je nastal. V naslednjem se bomo pomudili pri vprašanju, zakaj je tudi za vsakega katoličana zelo važno, da pozna ekumenizem. Morda bolje rečemo: ekumensko gibanje.

Razvoj ekumenizma

Prva stopnja ekumenizma v dejanju se je torej porodila iz potrebe enotnega misijonarjenja v poganskih deželah. Z veliko resnostjo so se lotili dela na škotskem leta 1910 in v nekaj letih so ustanovili "Mednarodni misijonski svet" v Londonu. Tam so študirali vprašanje, kako najbolje oznanjati evangelij v tujih deželah. In so dajali navodila misijonarjem raznih sekt. Šlo je za to, da posamezni protestantski misijonarji povežejo svoje delo z drugimi sektami in ga vzkladijo v medsebojno povezanost.

Ta dobrodošli začetek na misijonskem polju je pa nujno in logično dal drugo misel: tudi v domačih deželah moramo začeti delo za edinost, ali vsaj za medsebojno povezovanje! Ustanovili so gibanje pod imenom "Vera in red". V njem so razpravljali o tem, kako vzkladi vski nauk in bogočastje. Kmalu je nastala druga skupnost: "Življenje in delo". V tej so proučevali vprašanja družbenega življenja in cerkvene ekonomije. Prihajali so na sestanke in pomenke. Pisali so članke in razprave o teh vprašanjih.

Leta 1927 so se sešli v Švici — bili so zastopniki 70 sekt. To je kazalo že na lepo povezanost. Tedaj je spregovoril episkopalni škof Brent znamenite besede: "V svojih srcih je večina med nami še vsa vdana veri v nedokončan sektarianizem, v še nadaljnje cepljenje. Kristus v eni naših cerkvá zatajuje Kristusa v sosednji cerkvi — tako vsaj

mi o njem govorimo. To bi bilo naravnost smešno, če bi ne bilo — žalostno".

Do leta 1948 sta obe gibanji, zgoraj, navedeni, dozoreli do tega, da se je v Amsterdamu ustanovil "Svetovni Svet cerkva" (The World Council of Churches). To je bila že prava organizacija s svojo ustavo in pravilnikom. Svoj pomen in namen so izrazili v naslednjih znamenitih besedah:

"Naš cilj je izražen v imenu samem. Mi smo skupina raznih cerkvá, ne skupnost ene same nedeljene Cerkve. Naše ime nakazuje našo slabost in naše sramoto pred Bogom. Naša mnogoličnost je globoka pomanjkljivost. Naše udruženje torej pomeni rešitev za silo — prvi korak na poti, ki jo imamo pred seboj."

Taka izjava ni malenkost. Naj bo "pot, ki jo imajo pred seboj", še tako dolga in hrapava, nastopili so jo vendar. Sto let poprej na kaj takega še misliti ni nihče mogel. Od tega časa se "Svetovni Svet Cerkev" redno zbira na posvetovanja, razširja svoje članstvo in zdaj vključuje nad 200 protestantovskih sekt. Nedavno je pa postala članica tudi vzhodna pravoslavna Cerkev.

Svoj glavni sedež ima organizacija v Genevi na švicarskem. Ko je poletel papež Pavel v Genevo za stoletnico delavske svetovne organizacije I.L.O., je obiskal tudi glavni stan organizacije W.C.C. — Svetovni Svet Cerkev.

Doslej smo govorili tu le o protestantih, prav ob koncu smo omenili pravoslavno Cerkev. Ali je pa tudi katoliška — rimska — Cerkev zainteresirana na stvari? O tem v prihodnji številki. Šele ob potem nam bo postalo jasno, zakaj je papež obiskal tisti urad, oziroma "se je šel klanjat protestantom" kot piše Silvo Oblačen v svojem pismu. (Bo še.)

Med mašo p. Stanka Zemljaka v Kew

ČEŠKI KOMUNISTI BRANI NUNE

(Iz angleščine skrajšano)

Pod naslovom "Angeli med nami" je v letošnji februarški številki neke komunistične revije na Češkem Miloš Vetvička napisal dolg članek v obrambo redovnikov in redovnic, ki so jim komunisti zaprli samostane. Članek je spravljal v svet znani p. Werenfried van Straten v angleški prevedbi. Pater dostavlja, da je oblast dotično revijo, ki naj bi se imenovala "Reporter", kmalu po objavi tega članka zatrla. — Ur.

NA SVETU SO STVARI, ki zanje ne vemo ali pa nočemo vedeti. Če pa zanje zvemo, jih želimo čim prej pozabiti. Na primer zavetišča, kjer so spravljeni umobolni, pohabljeni otroci z manjkajočimi udi in podobni nesrečniki. To je svet zase. Če imaš pogum prodreti v ta poseben svet, boš tam srečal angele med nami. To so ženske v temnih haljah in z belim križem na prsih. Jaz sem bil v tistih hišah in nikoli ne bom pozabil strahotnih prikazni pohabljenih otrok, pa tudi ne sestre Illuminate in sestre Ambrozije in drugih, ki skrbje za te reveže z vso ljubeznijo.

Bilo je med nami 10.000 nun. Od teh je še živih 7.646. Kakih 5.000 je zaposlenih, dočim ostale životarijo ob beraških pokojninah. Najdemo jih v Slatinani in Vidnavi in Javorniku in še po drugih zavetiščih in socialnih ustanovah. Kdo jih je pregnal, kdo je odločil njihovo usodo? Kdo jim je odkazal bivališča v razpadajočih samostanih ob robu naše države? Kdo je odredil, da morajo biti vedno pod stražo? Kdo jim ukazuje, da ne smejo živeti kot redovnice? Kdo jih je vrgel iz šol in bolnišnic, jih izpostavil zasmehu in jih pogosto dal trpinčiti v ječah in zaporih? In zakaj je bilo treba vse to napraviti v imenu socializma, ki mu je temeljno vodilo ljubezen do bližnjega in napor za boljši svet?

Dejal bo kdo, da je bilo v letu 1950 pač tako ozračje v naši državi. Toda ali niso bili za to krivično ravnanje odgovorni neki ljudje? V nočeh od 14. na 15. april leta 1950 in spet od 27. na 28. april istega leta so tovorni avtomobili obstali pred nunskimi samostani in trde pesti so začele butati na vrata. In so morale nune brez odloga na pot v trpljenje v neznane kraje. Pot jim je kazala le očitna krivica in zaničevanje. Pod policijskim nadzorstvom so morale v razpadajoča poslopja kot jetnice in zločinke. Pozneje so jim

odkazali prisilno delo na državnih kmetijah, v tovarnah, v gozdovih. Morale so prijeti za delo, ki ga ni niso bile vajene. Delale so voljno, delale težko, pa vedno za manjše plače kot ostali delavci. Končno so jih nagnali v popolnoma samotne kraje in jim odrezali vse stike z domačimi in znanci in redovniškimi sosestrami.

Kako je moglo priti do vsega tega? Ali nimamo v naši ustavi zakonov, ki priznavajo temelje človeških pravic, svobode vesti, svobode vere? Celó v letu 1950 smo bili Čehi podporniki Izjave o človeških pravicah, ki jih je dve leti poprej sprejel zbor Združenih narodov. In vendar smo 10.000 ženskih in 2.000 moških redovnikov podvrgli sramotnemu ravnanju in ponižanju, ki je človeka popolnoma ne vredno. Zakaj? Ni treba šele dokazovati, da jih je vse to zadelo zavoljo njihovega verskega prepričanja in življenja. Le tu pa tam so jim naprtili kako smešno krivdo, zares ni nihče skušal postopke z njimi na podlagi zakona opravičiti.

Tudi če bi trapasta obdolžitev nun v Ostravi, češ da so se vadile v rabi strojnic z namenom, da bi vrgle vlado, tudi če bi ta obdolžitev držala, pravim, s kakšno pravico naj pade krivda na vse ostale tisoče? Spomladi 1968 so tudi samostanci in samostanke upale na rehabilitacijo. Tisoči podpisov so šli na ministrstvo, da naj vendar dá svobodo tudi tem izvržencem, ko je dovolj znano, koliko bi lahko napravili v prid države, če bi smeli. Prekličejo naj se protizakonite odločbe iz leta 1950 in vrnejo naj se jim odvzete hiše. Ostalo je vse pri starem!

Osebnó sem govoril z mnogimi med njimi. Sestal sem se s čisto preprostimi nunami, pa tudi s predstojnicami in drugimi visoko izobraženimi, pa vendar skrajno ponižnimi. Čisto mirno in brez sovraštva so mi povedale: želimo in iščemo pravico nič drugega. Za svoje trpljenje nikogar ne dolžimo.

Jaz razmišljam. Naša država je po svojih najvišjih predstavnikih razglasila "januarsko politiko" leta in je doslej še ni preklicala. To se pravi, da "socializem s človeškim obrazom" vendar med nami še ni šel v pozabo. Ko je tako, ima pač vsak državlján, ki je trpel krivico, v naši republikí pravico do rehabilitacije. Če pa te pravice nima, naj se mu vendar pove — dasi je po 20 letih presneto pozno to povedati — zakaj te pravice nima.

Razmišljam dalje. Naša država sloni na ogromni sili komunistične partije. Sloni na nacionalizirani industriji, na dobro organiziranih delavskih unijah in še na drugih združenjih, ki štejejo na milijone članstva. Ali naj se res taka država boji nekaj tisočev članov in članic redovnih družb, ki so itak na robu groba? Delovali so karitativno in vzgojno — ali so res prikriti sovražniki naše socialistične stvarnosti? Želijo samo svobodo do življenja v uboštvo in odtrganosti od sveta v skupnosti s vojimi brati in sestrami. Želijo služiti samo sočloveku in Bogu. Ali je v vsem res kaj protisocialističnega? In če poleg tega spečejo tudi kaj hostij za mašo — ali je to zoper socializem?

Ko sem hodil k njim na obiske, so me sprejemale prijateljsko, čeprav so vedele, da sem žurnalist, ki predstavlja prav tisto oblast, k ijim dela take silovite krivice. Vabile so me k svoji mizi, postregle so mi s svojimi skromnimi obedi. Slikal sem jih — Čehinje in Slovakinke, naše državljanke. Vse brez izjeme so izražale ljubezen do naše domovine. Niti ena ni izrekla nejevoljne besede do oblasti. Ko sem jih vprašal, kako prenašajo krivice, je bil odgovor vedno isti: Vsem vse odpuščamo, za vse molimo, kakor nam naroča evangelij.

V Javorniku sem jih vprašal, če se kaj zanimajo za politiko. Prednica mi je rekla: Včeraj smo poslušale gospoda Dubčeka po radiju. Molimo zanj, to je vse. Ko sem jih vprašal, kaj mislijo o Janu

Palachu, je bil odgovor: Samomor je vedno nekaj groznega, toda skušamo razumeti srce tega mučenca in molimo zanj. Pa ne samo zanj, za vse rojake v naši republiki.

Razmišljam. V mislih vidim tisto nuno, ki je šla s povešenimi očmi po ulici. Ni se zmenila za množico okoli sebe. Ni videla začudenih otroških oči, ki so zrlje nanjo kot prikazen z drugega sveta. Bila je v redovni obleki. Vidim stotine in tisoče njej podobnih, ki životarijo v zavetiščih v delu za nesrečne pohablence in spačke, za katere bi nobena svetna bolničarka ne sprejela službe. Vidim tisto nuno, ki je položila svojo belo roko na glavo 16 let starega fanta, vsega spačenega od rojstva, pa mu je vendar nekako dopovedala, da ga čaka plačilo v nebesih. Vidim njegove oči, vidim oči nešteti drugih, kako se zasvetijo, ko nunska roka gladi zmršene kodre na glavah . . .

Zato želim biti javen zagovornik teh 8,700 češkoslovaških izgnank. Rehabilitirati jih, dati jim zadoščenje — da je to naloga nas vseh, mora biti samo po sebi razumljivo!

PRIPOMBA: V januarju letos je kaj takega še moglo zagledati v Pragi beli dan. Kmalu potem je češki socializem začel izgubljati "človeški obraz" in zdaj vse kaže, da ga je spet do kraja izgubil . . . Ur.

SLOVENCİ IN "METRO CARAVAN 69" V TORONTU

(Po poročilu v tisku)

BILA JE LEPA MEDNARODNA prireditve. Nekakšna folklorna razstava. Udeležile so se je številne narodnosti, ki živijo v Torontu. Vsaka je pokazala iz svoje folklore, kar največ je mogla. Nas zanimajo nastopi Slovencev.

Zborno so nastopili člani slovenske folklorne skupine "Nagelj". Na programu so bile ljudske pesmi, glasba in narodni plesi. Slovenska mladina, ki jo vodi rojak Ciril Soršak, je ves večer držala številno občinstvo v prijetnem razpoloženju. Obiskovalci so prihajali v skromno slovensko hišo, ki so jo poprej opletli z venci, postavili v kot utico z zeleno vinsko trto in poljskim cvetjem. V bogov kot so dekleta obesile brezjansko Mater božjo. Velik zemljevid Slovenije je krasil steno, slika Ljubljane je kazala naše glavno mesto.

Pridne slovenske žene so imele polne roke dela s prodajo domačih potic, krofov, klobas in li-

povega čaja. Ciril Soršak je venomer točil prava slovenska vina, slovenska žena je pa imela na skrbi narodne spominke na posebni mizi. Fotokopija Prešernovih poezij je vzbujala mnogo pozornosti. Veselo razpoloženje je spremljalo lahko petje Ovjakovih in Babičevih. Ko pa je zagodel orkester Save ali Veselih vandrovcov, je vse hitelo na prizorišče na prostem k slovenskim narodnim plesom.

Pred razsvetljenim prostorom sta stala dva skromna naša "mlaja" s slovensko zastavo, venci in trakovi. Bila sta simbol in spomin na mlaje velikane, ki so jih nekaj doma fantje postavljali ob raznih slovesnostih. Omenjena mlaja sta nastala tako: na slovenski letoviški zemlji v bližini Toronta so posekali dve cipresi, ju olupili in okrasili. Bila sta le posnetek pravih slovenskih mlajev, vendar sta svojo službo dobro opravila.

P. Basil Tipka

BARAGA HOUSE Tel. 86 7787

19 A'Beckett St., Kew VIC. 3101. Tel. 86 8118

★ NO, ZDAJ JE PA TUDI SLAVJE NOVE MAŠE že za nami. Ostalo bo vsem, ki so se ga udeležili, v najlepšem spominu.

★ V soboto 20. septembra zvečer se je zbralo lepo število rojakov v dvorani pod cerkvijo, kjer smo pozdravili novodošlega patra. Pri vstopu mu je zapel pevski zbor Triglav, v imenu tukajšnjega Slovenskega društva je spregovoril T. Slavič in mu izročil v dar pisalni stroj. M. Peršič je prebral pismi, ki naj bi jih melbournska slovenska skupnost poslala ljubljanskemu metropolitu in predstojniku slovenskih frančiškanov v zahvalo za novega izseljenskega duhovnika. Lepo idejo so navzoči pozdravili z burnim ploskanjem. — Nato je spregovoril tudi novomašnik in se zahvalil za sprejem in darove.

Sledila je ponovitev veseloigre "Pri belem konjičku", Nič ne pretiravam, če trdim, da so igralci prekosili sami sebe. Še Hribernikov Darko, ki je brez vaje sprejel vlogo strežnika Janeza namesto odsotnega Križmanovega Andreja, je tako obvladal oder, da gledalci zamenjave niti niso opazili.

★ V nedeljo so se oglasili zvonovi. P. novomašnik je s spremstvom stopil iz Baragovega doma pod slavolok, kjer je sprejel novomašni križ. V imenu staršev v domovini sta ga blagoslovila duhovna mati in oče: znana Pavličičeva mama in tudi dobro znani Laukov ata. Sledila je procesija na vrh stopnišča, kjer so novomašnika s šopkom in deklamacijo sprejeli otroci. Ob slovesnem vходу v cerkev so zadonele orgle in prelepa "Novi mašnik bod' pozdravljen . . ." Po podelitvi blagoslova se je pričela maša, med katero je imel govor p. Valerijan. Po maši smo imeli molitve za poklice pred Najsvetejšim, po blagoslovu je zadonela še Zahvalna pesem, ki je zaključila cerkveno slovesnost.

Duhovni starši z novomašnikom

★ Nato smo napolnili dvorano pod cerkvijo, ki so jo sestre dan prej res okusno ozaljšale. Društveni odbor je organiziral gospe, ki so pod vodstvom ge. Gomizeljve skrbele za postrežbo. Moj klic gospodinjam ni zadel v prazno: mize so bile res obložene z dobrotami. Med "gospodinjami" moram posebej omeniti Majcenovega Ivana, ki je novomašniku napravil krasno torto v obliki velike mašne knjige.

★ Naj se na tem mestu pristrčno zahvalim vsem sodelujočim, ki so pripomogli, da je tako cerkvena kot družabna slovesnost tako lepo uspela: čč. sestram in njih pomočnicam, požrtvovalnim igralcem "Belega konjička", Slovenskemu društvu in pevskega zboru Triglav in seveda tudi cerkvenemu zboru; gospem, ki so stregle ter vsem, ki so darovali jedila in pijače in končno tudi vsem, ki ste se tega našega slavlja udeležili.

Prav je, da tu posebej omenim našega tiskarja Simona špacapana, ki gre slovenski cerkvi vselej na roke ne le z brezplačnim delom (tisk pisem, podobice . . .) in papirjem, ampak tudi z nabavo klišejev za mojo tipkarijo. Bog mu povrni njegovo dobroto! — Enako fotografoma g. Eriču in P. Nikoliču.

★ P. novomašnik je bil z mano tudi na obisku Adelaide, kjer je imel slovensko mašo. Adeleidski Slovenci so mu pripravili tudi izvincerkveno slovesnost, za kar gre zahvala Slovenskemu društvu. — Na poti proti S.A. sva obiskala več slovenskih družin. P. Stanko je v Ballaratu srečal tudi svojega soimenjaka Stanka Zemljaka. Na poti domov pa sva se ustavila v Berri, kjer je imel mašo za našo novo naselbino farmarjev. Maši je sledil prijeten večer pri Kregarjevih.

★ P. Stanko je na dan melbournske nove maše v Kew opravil tudi svoj prvi krst: **Edvard** bo ime sinku Ivana **Zupana** in Marije Melite r. Darovec. — Ostali krsti: 6. septembra so iz Pascoe Vale prinesli **Tončka Matija**, prvorojenca v družini **Matija Mertika** in Marije r. Žalik. — Sedmega septembra sta bila dva krsta: **Janez Jožef** je sinko v družini **Jožefa Velkavrha** in Antonije r. Grom, Avondale Heights, **Barry Marko** pa je prirastek družine **Slavka Štrmelja** in Grozdane r. Višič, Pascoe Vale. — 14. septembra so bili trije krsti v St. Albansu: **Leanne** je hčerka v družini **Ivana Hajeka** in Ludmile r. Ciglar, North Altona; za **Karino Luiso** bodo klicali hčerko v družini **Volker Sass** in Gabrijele r. Ciglar, St. Albans; **Diana Lili** je novi član družine **Danila Maverja** in Slavke r. Ček, No. Sunshine. — Dva krsta smo imeli v Kew 20. septembra: **Ines Marija** je prvorojenka v družinici **Ivana Zeleta** in Eme r. Bole, Reservoir, **Silvija Senka** prvorojenka družinice **Mata Orsoliča** in Stojke r. Žovko, East Kew. — 21. septembra sta bila poleg omenjenega krsta po novomašnikovih rokah še dva: **Patricija Amalija** je prvorojen-

ka v družini **Eda Surina** in **Marice r. Marinac**, St. Albans; iz Deer Parka pa so prinesli **Almo**, hčerko **Luciana Sosiča** in Marije r. Guargliato. — V Adelaidi sem krstil 28. septembra: **Štefan** je novi član družine **Johna Jakša** in **Silvije r. Hoppe**. Naj omenim tudi krst 30. aprila, ki še ni bil objavljen: **Louisa** je nova članica družine **Petra Jakša** in **Luciane r. Gus**.

★ Tudi porok je bilo nekaj: 6. septembra sta stopila pred oltar **Alojz Grlj** in **Pavlina Moneva**. Zenin rojen v Starodu na Primorskem, nevesta iz Makedonije. — 17. septembra sta se poročila **Ladislav Sklepič** in **Marija Horvat**, oba iz Kotoribe. — 20. septembra **Erich Karl Lutz** (iz Stadl-Paura, Avstrija) in **Štefanija Krmelj** (krščena v Šmartinu pri Kranju). — V Južni Avstraliji je bila poroka 12. septembra: **Julka Žakelj** (rojena v št. Vidu ob Glini, Avstrija) iz znane slovenske družine na Aldgate je podala roko avstralskemu ženinu **Maxu Heahterley-u**. — 27. septembra sta v Adelaidi prejel zakrament **Peter Krempl** in **Ivanka Setnikar**. Peter je iz Police, župnija Gornja Radgona, Ivanka je bila rojena v Ljubljani in krščena v Polhovem Gradcu.

★ Bliža se drugi november, spomin vernih duš, ki pade letos ravno na prvo novembrsko nedeljo. Seveda bomo tudi letos obiskali slovenske grobove na keilorskem pokopališču. Za tiste, ki nimajo svojega vozila, bo odšel avtobus izpred slovenske cerkve kmalu po deseti maši; na pokopališče bo pripeljal nekako opoldne. Za avtobus se pravočasno prijavite.

Po obisku grobov bomo kot običajno nadaljevali pot v **Sunbury**, da se udeležimo avharistične procesije. Upam, da nobena narodna noša ne bo ostala doma. Zlasti fante posebej prosim, ker je res škoda, če narodne noše za take prilike obleže v omari.

Letos je že 39 tič, kar oo. salezijanci prirejajo ta evharistični festival na zemlji svojega kolegija "Rupertswood". Naša skupina se ga bo udeležila že dvanajstič.

★ Kakor sem želel, da bo letos že novi kip krasil naše skupne grobove v nadomestek za ukradenega ter razbitega, bomo morali še potrpeti. Livarna, ki je vlivala prvi kip in ponovno sprejela isto delo, mi je nedavno sporočila, da je lastnik nepričakovano umrl, razen njega pa nihče v livarni ni zmožen vlivati umetniških del. Premalo je bilo časa, da bi do novembra dobil drugo livarno, ki bi sprejela napraviti lepo delo in po zmerni ceni.

Ob torti v obliki mašne knjige.

OPALI POSTAVILI, OPALI ODSTAVILI

Mira Mar

TAKO BI SE LAHKO REKLO o kraju White Cliffs visoko gori v zapadnem New South Walesu. Nekoč je bilo že pravo mesto in je štelo kakih 3.500 prebivalcev. Od takrat je kakih 60 let. Danes jih šteje samo — 20. Pa to ni edini kraj v Avstraliji, ki je v teku desetletij napravil tak napredek v — nazadovanju. Veliko bi se jih moglo naštetih. Nekoč so bila cvetoča mesteca, danes spadajo pod naslov: Ghosttowns. Mesta strahov.

Kaj takega se lahko pripeti vsakemu kraju, ki je zrasel na zemlji, kjer so odkrili tako ali tako rudo. Podjetja so odprla rudokope in privabila delavstvo. Z delavci so prišle družine, ljudje so si postavili hiše in vse drugo potrebno za življenje vasi ali mesta. Po navadi je bil tak kraj zelo samotni in oddaljen od civilizacije. Vendar se je dalo živeti, dokler je bilo v zemlji kaj rude. Celo prav dobro se je dalo živeti v nekaterih takih krajih. Ko je pa rude zmanjkalo, so podjetja zaprla jame, ljudje so bili naenkrat brez kruha, pustili so vse, kot je bilo, in odšli.

Tako se je zgodilo s krajem White Cliffs, ko je zmanjkalo dragocenih opalov. Na tisoče ljudi je odšlo, tistih 20 životari tam in v drznem upanju čakajo, da bo kraj spet prišel do veljave. Če drugače ne, pa s povzdigo turizma. Saj je kraj zanimiv že zaradi svoje izredne zgodovine.

Malo pred letom 1900 je bil kraj okoli poznejšega White Cliffsa še čista in gola puščava. Edino prebivalstvo tam okoli so bili kenguruji. Nadnje sta pridno prihajala dva podjetna lovca na konjih in jih mnogo podrla. Dalo se je živeti.

Neki dan se je enemu obeh lovcev spotaknil konj ob kamen, vsaj tak vtis je imel jahač na konjskem hrbtu. Kamen se je pod konjsko brco zavalil v grapo in obstal. Jahač je nejevoljen pogledal za njim, pa je obdržal oči na njem, zakaj žarel je v movričnih barvah. Moža sta razjahala in šla kamen pregledovat. Bolj ko sta ga obračala, bolj je spreminjal barve. Bil je zdaj rdeč, potlej zelen, nato plav — vse barve so žarele pod žarki močnega sonca. Eden lovec je kmalu zaključil: Veš ti, tole bo pa prav čeden — opal!

Tako je bilo. Vendar lovca nista bila gotova, le ugibala sta. Brez težave sta nabrala še več takih "kamnov" in jih poslala v Adelaide človeku, ki se je na take reči spoznal. Ime mu je bilo Wollaston. Med tem sta lovca nadaljevala z ubijanjem kengurjev, ko še nista vedela, kako in kaj. Ko je Wollaston dobil opale, se je začudil. Ni dvoma, da so

opalni, ampak zelo drugačni kot jih je imel navado dobivati iz Queenslanda. Takoj je zasedel konja in odjezdil iskat lovca. Res ju je dobil in si dal pokazati kraj, od koder so bili opali. Nič več ni dvomil, bili so posebne vrste. Prave cene jim ni vedel, ponudil je nekaj na slepo srečo. Lovca sta bila zadovoljna. Šklenila sta opustiti lov na kenguruje in iskati samo opale.

Zdaj je šlo za to, da najdba ostane tajna. Kakor hitro bi se razvedelo, bi pridrli kopači od vseh strani. No, za nekaj časa se je dalo skrivati, za dolgo pa ne. Vendar je v teku dveh let prišlo samo 18 podjetnih iskalcev opalov. V tretjem letu jih prišlo že 800. Naselili so se sprva kar po skalnih votlinah in si skušali pomagati, kakor se je pač dalo. Toda najdbe so bile tako bogate, da so delale vtis, da je opalov v tisti zemlji neizmerno veliko. Sicer so začeli naletavati tudi na manj vredno rudo, vendar se niso dali motiti. Kraj je kmalu zaslovel širom po Avstraliji. White Cliffs je dobival hišo za hišo.

Neko podjetje je organiziralo transport z vozovi po enkrat na teden. Cele družine so se začele seliti tja gor kar na debelo. Nastanjale so se sprva v šotorih. Življenje ni bilo lahko, ali opali jih niso razočarali. Dolgi poletni meseci pod žgocim soncem so bili prava muka. Silno je manjkalo vode. Dovažali so jo od daleč in bila je presneto

BREZ MOČI

I. Burnik

*Sem od juga po dolini
so galebi prileteli.
Ko so v suho grabo seli,
paralizirali so voljo in meso.*

*Vkljub prošnji rok
se ne zganejo na pot.
Odzivajo se s kriki kljuna,
zaverozanega v predanost teh samot.*

*Obstal sem brez moči —
Čez plot je misel obvisela,
kot scefiran kožuh koštruna,
ki so ga obgrizli lačni psi.*

draga. Vsa hrana jim je prihajala, po reki Darling iz Wilcanije. Ali voda je bila včasih tako nizka, da čolni niso mogli plavati. V kraju je zavladovalo pomanjkanje, večkrat kar stradež in lakota. Vse to rudarjev ni spravilo v obup, dokler so opali dajali pogum. Višek uspehov je bilo leto 1902. Nako-pali so opalov za vrednost 140,000 funtov. Dve leti pozneje je začelo iti vse rakovo pot. Dobivali so neke manj vredne vrste opalov, ki so se kaj slabo prodajali. Onih dragih, sprva najdenih, je do kraja zmanjkalo. Kaj sedaj?

Ni kazalo kaj drugega — proč od tu! Nekateri, ki so hoteli ostati kopači opalov, so odšli v Lightning Ridge, NSW, ki je zaslovel zaradi opalov in jih še danes hodijo nabirat celó iz Sydneya.

Kraj je bil oddaljen 350 milj od White Cliffsa — dolga in mučna pot. Drugi so šli v Broken Hill, 170 milj daleč. Spet so jih nalagali vozovi — za potovanje v nasprotno smer. Bili so tudi taki, ki niso imeli denarja niti za prevoz s konjsko vprego. Hodili so peš — ali vsaj poskušali so. Strahotno tveganje! Vendar, kolikor je znano, umirali niso. Mnogim je priskočila na pomoč vlada in jim dajala najpotrebnejše. Drug za drugim so se rešili za novo podjetnost nekje drugje.

Koče, šotore, ute so pustili tam ali jih podrli. Prav taka usoda je zadela prave mestne hiše in druga poslopja. Danes stoji še nekdanja bolnišnica, hotel, poštna hiša in drobcena šola. Mesto strahov.

Žiri

ALOJZIJ REBULA V TRSTU PIŠE:

Odveč bi bilo razlagati današnjemu motoriziranemu Slovenceu enkratni zemljepisni izbor, sredi katerega ga je zgodovina postavila — zemeljski izbor, kjer ima združeno na kupu vse: ravnino, ki je nima švica, alpske ledenike, ki jih nima Madžarska, morje, ki ga nima Avstrija. Tako prikupna je naša domovina — Slovenija.

Takšni domovini bi bili njeni sinovi dolžni ljubezen — tudi če bi morali živeti v njej od samega zraka. Pa ima gozdove in premog, živo srebro in tekoče vode, nafto ima im marmor — mo-

goče dovolj, da Slovenceu ne bi bilo treba za kruhom nikamor.

Radi bi morali imeti to dediščino zemlje in človeka na njej, tudi če bi bilo kulturno in civilizacijsko še vse pred nami. Toda naša gotika živi že tisočletje, naša glasba že poltisočletje, naša knjiga prav tako.

Z eno besedo: biti Slovenec se konec koncev tudi edino izplača; za teh nekaj bežnih ur na tem svetu celó.

Izpod Triglava

SLATINA RADENCI je poleg Rogaške Slatine najbolj znana po svoji mineralni slatinski vodi. Letos praznuje stoletnico obstoja. Vodo izvaja tudi izven Slovenije, menda največ v zapadno Evropo. Računajo, da bo letos napolnila s slavno svojo vodo sto milijonov litrskih steklenic.

ZADNJA SESTRA ŠKOFA ROŽMANA je umrla v juliju letos v Šmihelu na Koroškem. Dočkala je 97 let. Ime ji je bilo Liza. Dolga leta je gospodinjala bratu Gregoriju, profesorju, pozneje škofu v Ljubljani. Leta 1945 je odšla z njim na Koroško in tam ostala do smrti letos. Živela je pri nečaku v Šmihelu, ki je njen in bratov rojstni kraj. Pogreb je bil v nedeljo 27. julija. Glavno opravilo je imel msgr. Jože Jagodic, nekdanj škofov kancler v Ljubljani.

IZLETNIKI V SLOVENIJO iz Avstralije vedo dosti povedati o veliki svobodi tam. Govorili so, kar so hoteli, pa jih nihče ni klical na odgovor. Eden naših je vprašal komunista, znanca iz mladih let: Ali slišiš in vidiš, kako ljudje zabavljajo čez komunizem? — Slišim in vidim, pa jaz se z njimi ne strinjam — Ali veš, kako se norčujejo iz vaše tako izmenovane demokracije? — Slišim in vem, pa jaz se z njimi ne strinjam. — Ali ti je znano, kako jih jezi vaše komunistično gospodarstvo? — Kaj ne bi vedel, ampak jaz se z njimi ne strinjam. — Kaj pa ti sam pri sebi misliš, kaj ti pravi tvoja lastna glava? — O, moja glava ima dosti svojih misli, ampak jaz se z njimi ne strinjam.

V LJUBLJANI PRI SV. PETRU so imeli letos "železno" mašo. To je jubilej, ki ga duhovnik doživi (redko kdo ga doživi . . .) po 70 letih od svoje nove maše. Železno mašo je imel dr. Josip Demšar, upokojeni katehet, ki pa še vedno pomaga v šentpeterski župniji pri pastirskem delu.

SLIKAR BOŽIDAR JAKAC, priznan doma in tudi v zunanem svetu, slavi letos svojo sedemdesetletnico. Slikarstvo je študiral v Pragi, Berlinu in Parizu. Veliko je razstavljal doma in v tujini in dobival tudi mednarodne nagrade. Je član Akademije znanosti in umetnosti. Poleg čopiča mudro služi tudi pero. Dobri so njegovi opisi raznih potovanj po tujem svetu.

TUDI SKLADATELJ MATIJA TOMC, župnik v Domžalah, je letos zapečatil svoj sedmi križ — 70 let. Uveljavljal se je skozi desetletja v cerkveni in svetni glasbi. Za sedemdesetletnico so ga povabili na velik koncert v Celovec in mu zapeli njegovo skladbo JANIČAR, znano Aškerčevo balado. Pel je zbor slovenske gimnazije pod taktirko profesorja Cigana.

KAKO TROŠIJO DENAR nekateri Slovenci in s tem ustvarjajo nestabilnost javnega gospodarstva, je potožil na zveznem gospodarskem zboru tovariš Anton Petkovšek: "Imamo praktično hipertrofijo počitniških hišic, luksuznih avtomobilov in drugih stvari, ki so, če to primerjamo s prebivalstvom drugih dežel, dosti številnejše. To sicer ni nezakonito, ali za gospodarstvo docela izgubljeno." (Kl. Tr.)

O NIXONU V BUKARESTI so brali v Ljubljani iz poročila Janeza Staniča v DELU naslednje. "Letališče Otopeni je od mesta oddaljeno le nekaj nad 10 km, toda neskončna kolona avtomobilov je potrebovala debelo uro, da je prišla do Nixonove rezidence. Nu ulicah je bilo več sto tisoč meščanov, ki so ameriškega predsednika izredno toplo pozdravljali. Trikrat se je morala kolona ustaviti, ker je množica prebila kolono in cesto zatrpala . . . Kljub uradnemu poudarjanju, da je takle obisk koncem konca normalna stvar, je vendar celó v uradnih krogih nemogoče skriti zadovoljstvo spričo tega obiska, ki je za romunske politike nedvomno velik uspeh in dokaz prodiranja v svet".

DOMZALE SO MESTO, kjer hiše rastejo kot gobe po dežju. Župnija šteje preko 7.000 prebivalcev. Neprestano prihajajo novi priseljenci. Cerkev je okusno urejena, toda pretesna. Edina podružnica v Grobljah je bila 1. 1948 razlaščenca. Vendar je bila letos tam po 21 letih spet maša pri nabito polni cerkvi. Potem ni smela biti več, ker domača občina še ni dala dovoljenja. V Domžalah imajo dva cerkvena pevška zbora. V zboru za odrasle jih poje 80, v mladinskem 40. (Družina.)

PISATELJ TONE SELIŠKAR je nedavno umrl. Dolga leta so se pojavljala njegova dela v raznih publikacijah in samostojnih knjigah. Odlikoval se je kot mladinski pisatelj, v delih za odrasle je obdeloval zlasti socialna vprašanja. Zanimalo ga je življenje slovenskega človeka v vojaški suknji, pa tudi v izseljenstvu daleč od doma. Pisal je v socialističnem smislu.

O SIMONU GREGORČIČU — ZA 125-LETNICO ROJSTVA

Janez Brisbanski

ČEPRAV SMO V IZSELJENSTVU, ne smemo pozabiti svojih zaslužnih mož, ki smo jim dolžniki za narodni in kulturni obstoj. Naloga našega tiska je, da nas od časa do časa nanje posebej spomni. Zato gotovo ne bo odveč, če nekaj vrstic napišem o našem "Goriškem slavčku," čigar pomembna obletnica je v tem mesecu.

Simon Gregorčič se je rodil 15. oktobra 1844 v vasi Vrsno pri Kobaridu. To je lepa planinska vas. Nad njo se dviga mogočni Krn, pod njo teče bistra Soča, ki ji je pesnik zvil krasen venec v svojih поезijah. V družini je bilo več otrok. Simon je bil drugorojenec. Daljni sorodnik, Anton Gregorčič, je pregovoril očeta, da je poslal nadarjenega sina v goriške šole. Tam je po končani gimnaziji vstopil v bogoslovje. Že kot dijak je se seznanil z mnogimi slovenskimi veljaki in je zlasti visoko cenil Prešerna, čigar dela je prebiral z velikim užitek. Iz njegovih in iz del drugih pesnikov si je nabral globoke ljubezni do slovenske domovine in naroda.

Gregorčič je bil vitke postave, toda vse življenje bolj rahlega zdravja. V raznih službah kot duhovnik se je moral boriti z negotovimi dohodki na eni strani, na drugi s kulturnimi nasprotniki, ki njegove Muze niso pravilno ocenjevali. Najbolj znan med njimi je dr. Anton Mahnič. Nekatere Gregorčičeve pesmi je preostro obsojal z nraevnega, verskega in estetskega gledanja. Pesnika je to zelo bolelo in je zavoljo tega trpel vse do smrti.

Gregorčič je živel v dobi, ko se je slovenski narod začel prebujati in samega sebe zavedati. Razmahnil se je narodnostno, kulturno in politično. Pod tujim gospostvom se je začel krepko potegovati za svoje pravice. Druga polovica prejšnjega stoletja je v slovenski zgodovini znana pod imenom: PREPOROD. V tistem času smo imeli odlične narodne voditelje, ki so nam režili narodni obstanek. Nikoli ne smemo nanje pozabiti. Ostati morajo globoko zapisani v naših srcih, dokler bo živelo slovenstvo. Znali so se približati narodu in ga vzgajati na vseh kulturnih poljih. Še danes nam

njihove besede, naj bo v pesmi ali nevezanih stavkih, sežejo vse bolj do srca, kot literarna dela "moderne dobe", ki ne nudijo ljudstvu prebavljive hrane. Zato opažamo, da tudi v domovini ljudje spet segajo bolj po knjigah iz prejšnjih časov, le žal, da jih je težko dobiti. Med temi knjigami so Gregorčičeve poezije, ki prav gotovo ne bodo med narodom nikoli zastarele.

Gregorčičeva Muza se je začela oglašati v javnosti kmalu potem, ko je onemela Prešernova. Že kot abiturient goriške gimnazije je dal v javnost prve verze. Objavil mu jih je Janežič v Slovenskem glasniku. S temi prvenci še ni zbudil posebne pozornosti, poznejše njegove pesmi so pa pridobivale več in več priznanja. Ko je pa leta 1882 izdal prvo pesniško zbirko, si je na mah osvojil srce svojega naroda.

Dne 16. novembra 1906 so nastopili za pesnika zadnji dnevi na zemlji. Med mašo ga je zadela kap, pritisnila je pljučnica in 24. novembra je izdihnil. Vsi so vedeli, da si je blagi mož želel skromnega pogreba, a hvaležni rojaki mu te želje niso mogli izpolniti. Ob odprtem grobu na gričku sv. Lovrenca so mu zapeli v slovo njegovo splošno znano: Nazaj v planinski raj . . .

Hvaležni primorski rojaki, združeni v društvu SOČA, so mu nekaj let pred drugo svetovno vojno na Napoleonovem trgu v Ljubljani odkrili lep spomenik. Kolikor vem, stoji še danes. Nedavno so v domovini priredili splošno nabirko za odkup Gregorčičeve rojstne hiše. Nabirka se je obnesla, hišo so kupili in jo spremenili v Gregorčičev muzej.

M A V R I C A

Simon Gregorčič

Biserna lestva se vzpenja v oblak,
spušča se onkraj na zemeljski tlak.
Mavrica pisana, božji prestol,
angeli hodijo gor in pa dol.

Zlate škropilnice v rokah drže,
zemljo prežejno hlade in poje.
Gori na stolu pa Večni sedi,
kapljici vsaki on srečo deli:

Pade na polje — rodi zelenjad,
kane na drevje — obilen da sad,
kaplja na njivi — dá žito zlato,
kaplja na trti pa — vince sladko.

Sreča se spušča na sleherno stvar,
kadar zaliva nebeški vrtnar.

HELEN KELLER:

ZGODBA MOJEGA ŽIVLJENJA

Priredila Marija N., Melbourne

XIX — XX

V TEH DVEH POGLAVJIH SVOJE KNJIGE nam Helen Keller pripoveduje, kako je nadaljevala in uspešno končala svoje študije v kolegiju. V tretjem letu študija na tej visoki šoli je napisala pričujočo "Zgodbo svojega življenja". Zgodba torej seže samo do Heleninega 24. leta. Tukaj naj bodo iz teh dveh poglavij omenjene le nekatere podrobnosti.

Helena je na vsak način hotela letnike študija opraviti skupaj z drugimi dijaki, ki so bili normalni. Težko je šlo. Kljub najboljši volji je morala izven šole imeti še posebnega inštruktorja. To je bilo novo breme zanjo, a tudi za gdično Sullivan. Včasih obe skupaj nista mogli razumeti razlag profesorjev, pa niti ne vedno posebnega inštruktorja.

Največje težave je Heleni delala geometrija. Ni mogla videti likov na tabli, ni jih mogla otipati, ko jih je imela pred seboj na papirju. Pomagati so ji morali tako, da so ji sestavljali geometrične like iz žice na posebni blazini, da jih je lahko otipavala in potem sama "risala". Za pisanje je morala imeti čisto poseben pisalni stroj, ki je obvladal tudi abecedo za pisavo slepcev. Pred izpiti je trepetala, ker nekateri profesorji niso bili kar nič uvidevni v zadevi njene fizične omejenosti. Ali pa ji sploh niso znali pomagati.

Ni bilo redko, da je obupavala. Vedela je, da si drugi dijaki med predavanji vsaj na kratko zapisujejo, kar slišijo iz profesorjevih ust, ona je vse "slišala" le s pomočjo črkovanja v dlani, kar je seveda opravljala gdična Sullivan. Vse to si je morala Helena ohraniti v spominu in potem napisati doma ter se naučiti za izpite. Človek bi komaj verjel, da je zmogla.

Ni čudno, da je obupavala. Čutila je, da na visoki šoli ni našla vsega, kar je bila pričakovala. Preobilno delo jo je tako zaposlilo, da ni bilo ne časa ne prostora za potrebno samoto "za mir in prisluskovanje melodijam notranjega sveta, sveta duha, ki ga nam oplojajo globoke misli pesnikov in drugih modrijanov". V glavnem je bilo na šoli le kopičenje znanja in novih vednosti, komaj kaj časa za razmišljanje, za polet domišljije, za branje posebno priljubljenih knjig. Toda če so profe-

sorji sami svarili pred preveliko zaposlenostjo in svetovali manj predmetov, se je v Heleni vse uprlo in močna volja se ji je spet pojavila. Kljub vsemu je zdelovala šolo in opravljala izpite skoraj sproti.

Tudi kak košček nevoščljivosti do drugih dijakov in dijakinj ji ni bil prizanešen. Zapisala je: "Bili so dnevi, ko sem si skoraj razklala možgane z dolgimi urami neumornega duševnega dela, pa sem komaj predelala kakšno poglavje. Med tem so se druga dekleta igrale zunaj pod milim nebom, se smejale in plesale tako silno brezskrbno. V meni se je pojavil odpor. Zakaj moram jaz biti drugačna? Toda kmalu se prikopljem nazaj do veselosti in s smehom na samem preženem iz sebe vso nezadovoljnost. Saj konočno mora le vsak sam zase plezati po lestvi znanja navzgor in premagovati take ali drugačne težave. Jaz pogosto zdrsnem nazaj, padem, obstanem na mestu, se zaletim v nevidne ovire, se razburim, pa se spet pomirim. Sklenem, da bom imela svoja čustva pod večjo kontrolo. Garam naprej, napredujem nekoliko, dobim nov pogum, zahrepenim po nadaljnem plezanju vse gor do vrha. In ko mi prijateljci pošljejo novih knjig z vzbočenimi črkami, je za nekaj časa spet vse dobro".

Pa ji je spet prišlo, da bi z enim zamahom pometla v kraj vso učeno navlako, ki jo je zbirala v kolegiju. "Prebrati obširno učno tvarino v enem samem dnevu v treh, štirih različnih jezikih! Človekov duh je tako preobložen, da izgubi cilj, ki so ga knjige imele, ko so jih pisali. Ne vidiš jim smisla. Hitiš, brziš z branjem, vtiskaš si v spomin. Čemu tak napor? Samo zato, da pri izpitu ne padeš?"

Take in podobne misli s svojimi vprašanji so so pogosto trapile Heleno. Pa se je vendar zmerom spet obrnilo v njeni notranjosti in je stvari zagledala v drugačni luči. "Ne, romantično to študiranje nikakor ni. Vendar sem se naučila marsičesa za življenje, kot bi se brez teh preizkušenj nikoli ne bila. Spoznala sem pomen potrpežljivosti. Uči nas, da moramo svoje izobraževanje vzeti tako, kot vzamemo sprehod v naravo, če hočemo od njega res kaj imeti. Hoditi nam je počasi, imeti moramo duh odprt za vse različne vtise, ki jih srečavamo, gostoljubno jim moramo odpirati svojo notranjost. Nabiramo si novega znanja in te vrste znanje poglobljava našo duševnost, da zavalovi kakor viharo morje".

"Znanje je moč, pravijo. Rajši bi rekla: znanje je veselje, znanje je sreča. Čim bolj široko in globoko je, toliko bolj več, kakšna je razlika med resnico in lažjo, med vzvišenim in nizkotnim, med dobrim in zlom. Kdor pozna misli in dejanja, ki

so nosilci človekovega napredka, občuti živo bitje srca in duše človeštva skozi mnoga stoletja. Kdor nima smisla za občutje vsega, kar je priganjalo človeški rod in ga poganja kvišku, mora biti zares gluha za vso harmonijo življenja”.

Tako in podobno Helena večkrat pomodruje v svoji knjigi. Bridkosti in težave pri izdelovanju šole bi jo gotovo potlačile, če bi se ne znala zatekati v svojo notranjost in tam poiskati nagibov za nove in nove zagone, pa obenem razumevanja, zakaj stvari ne pridejo človeku same od sebe.

Omenili smo že, kako je Helena trepetala pred izpiti. Na nekem mestu v knjigi se o tem posebej razpiše. Naj skušam po naše povedati, zdi se mi prav zanimivo:

“Končno pride strahotna ura izpitov. Zdi se ti, da si zadosti pripravljen. Morda ta ura le ne bo tako strašna. Predpisane misli so zbrane, pravilno razvrščene v tvojih možganih, nared za nastop na prvi klic. Čakaš za zaupanjem. Toda ko je klic tu, kar naenkrat misel za mislijo, ki naj bi bila vsaka v trdnem spominu pred teboj, dobi krila in odfrči bogvekam. Spomin se zmeša, misli ni, vse odpove. S takim naporom si zbiral in zbral dejstva, ki jih je treba povedati iz predmeta — vse je izputelo”.

“Očrtajte mi življenje in delo Jana Husa!”

“Jana Husa? Kdo je bil, kaj je napravil? Ime samo bi še nekam bilo, glasi se dokaj znano. Kje sva se srečala? Začneš brskati po zalogi zgodovinskih dogajanj, ki si jih nabral v glavi ob učenju, kakor bi brskal po vreči starih cunj in zaplat, da bi med njimi našel tisti kos svile, ki ga ravno želiš za nekaj porabiti. O, Jan Hus je skoraj čisto na vrhu zaloge — zdaj zdaj ga bo mogoče zagrabit. Se že spominjaš: bil je omenjen, ko si oni dan pregledoval poglavja zgodovine pod naslovom: Začetki reformacije. Pa kaj je že bilo o njem rečeno? Kam ravno spada? Znova začneš brskati po vreči navlake, še vse globlje. Ali je bil razkolnik, revolucionar, pobijalec, ali je uvedel nove načine vladanja? Hus, Hus, kje naj te najdem? Vse zgodovinsko znanje se v hipu ponovi v tebi in gre mimo kakor procesija, sam se začudiš, koliko v resnici veš in znaš — zakaj je profesor dregnil ravno v Husa? Prav lahko bi te bil vprašal kaj takega, kar ti je na vrhuncu spomina in bi ti bilo takoj tudi na konici jezika — on pa hoče ravno Husa! Ponovno v zadnjem obupu sežeš v vrečo, streseš iz nje zadnjo cunjo in v naglici vse na novo pregledaš — oha, tu je Hus, Jan Hus, sva že skupaj in se poznavata! Odgovor na vprašanje ne bo več težak. Že odpreš usta — takrat pozvoni in čas za izpit je potekel. . . .”

TUDI TI DVE PRIČEVANJI SE NE UJEMATA

Alojzij Geržinič v “Siju slovenske svobode” (15. IX. 1969)

“Čas zori in plodi tistim, ki imajo velike ideje in jim žive z vso dušo . . . Čas zori. Paznemu očesu je viden sij svobode. Ali je bomo vredni?.. V službi te velike ideje je list Sij slovenske svobode. Potreben je, določena mu je zgodovinska naloga”.

Ruda Jurčec piše v isti številki istega lista na predzadnji strani: “Danes Evropa živi v blesku razkošja, kot je sijal stari Rim tik pred padcem. Torej? Ura še ni prišla, toda zakaj ne bi čakali do 24. ali celo do 25. ure? Čas dela za Moskvo . . . Evropa je že 25 let po Jalti razdeljena po korej-

ski in vietnamski podobi. Zanja se ne splača uporabljati niti konvencionalno zastarelo orožje (od strani Moskve); po konferenci v poletju 1970 (vseh evropskih držav na Dunaju) bo po praktičnih dialogiranjih, koeksistenčnosti, neagresivnosti in dolgoročne razvojnosti že toliko razmajana (Evropa), da bo še znala položiti glavo pod giljotino in se mogoče še posloviti s klicem: Živela svoboda!”

Naše razmišljanje: Ali je Alojzij pomislil ob branju Rudove ugotovitve, da je tudi Slovenija v Evropi? Ali mu je ob tem branju “sij slovenske svobode” ugasnil? Ali pa je rekel Rudu nekoliko po Župančičevo: Te tvoje črne črne oči, v njih tristo bavljavov spi . . .

ŽIROVCI IN DOBRAČEVCI — NEKDAJ

Pavel Perko

Pisatelj Pavel Perko je pričujočo zgodbo o Žireh in Dobračevi napisal v spomin nadškofu Antonu Bonaveturu Jegliču. Najti jo je v knjigi o Jegliču ki jo je napisal dr. Jagodic in je izšla v Celovcu leta 1952. Zdi se nam dovolj zanimiva, da jo tu obnovljamo. Težko, da bi se Žirovci v Avstraliji teh dogodkov spominjali od doma. Morda pa le. Vsaj po pripovedovanju starejših Žirovcev. — Ur.

BIL SEM KAPLAN V ŽIREH. Prav tista leta se je imela zidati nova Cerkev. Iz srede žirovske vasi se je imela cerkev preseliti tja čez most na dobračevsko stran. Žirovci in Dobračevci so si bili že od nekdaj protivni. V Žireh je bilo v vasi devet gostiln. In teh devet gostiln je imelo priti ob nekaj, kar nese . . . Hudo je to, zlasti če ima tisto "nekaj" priti na ono stran, kjer prebivajo — liberalci.

Tiste čase je namreč v Žireh most delil klerikalce in liberalce. Most! Voda! Ne prepričanje! Pa vendar so inženirji rekli, da je svet za novo cerkev pripraven edino tam preko, ker tu je bil svet preveč močviren. Vsakdo si lahko misli, kakšen odpor, kakšno ogorčenje je nastalo na "klerikalni" žirovski strani. Nekateri klerikalci, ki jih cerkev niti ob nedeljah ni videla znotraj, so agitirali in hujskali in izjavljali, da bo vsa žirovska stran (tretjina župnije) odpadla od vere; da se bo dvignil punt; da bo pretep, prelivanje krvi, če bi prišlo do tega, da se bo cerkev grdila tam, no — tam med "liberalci".

V tistih nevarnih dneh me je škof Jeglič o priliki birme v neki sosednji župniji poklical k sebi.

"Kaj bo? Kako mislite? Ali se je bati, da bodo uredili groznje?"

"Upam, da ne. Vendar bojim se, če bi le zavrela kri . . . V tem primeru je Žirovec — surovec".

"Veste kaj", se je hipoma odločil. "Sam pridem ljudi mirit. Šel bom po vseh večjih vaseh in zbral može v kaki bolj znani hiši, da se po domače pogovorimo. Ali boste hodili z menoj?"

"Z veseljem! Pa še nekaj uglednih mož vzamemo s seboj. Žirovec je pod trdo skorjo le dobra duša in dovzetan za lepo besedo. Prepričan sem".

"Velja! Določite vse potrebno in hiše. Potem mi pišite."

In tako se je zgodilo. Ko je bilo vse pripravljeno in dogovorjeno, sem oznanil prihod škofa. Na določeni dan se je pripeljal. Po zajtrku smo nastopili pot. Oba ključarja sta bila z nami. Škofov strežnik Jože tudi. Saj nam je bil potreben, da je nosil suknje, dežnike, ogrinjala in drugo. Bilo je jeseni in ob času, ko je že prej nekaj dni deževalo in je žirovska Sora pokazala, kaj zna. Vse po dolini na vodi. Dež je pa še vedno nagajal. Pota vsa blatna in mokra. Jesenska megla se je vlačila od Žirov do Dobračeve in zopet nazaj. Mi pa po hribih od vasi do vasi. Ampak veseli in pogumni. Škof je kar užival.

Na vsakem griču in gorskem pomolu smo obstali in občudovali dolino, ki je bila napol spremenjena v jezero. Voda, umazana in kalna, je lizala okrog nizkih hišic, ležečih sredi travnikov. Doli proti Ledincu je zalila prostor skoro do ceste. Ključarja sta uganila: "Na Ledinco pa ne bomo mogli."

"Kako da ne?" se je zavzel škof.

"Poglejte! Po travnikih ne moremo, po cesti je dohod zalit. Edino po bregu onstran vode, po stezah skozi grmovje nam je mogoče. A breg je strm in steze so razmočene.

"Nič ne de", se je glasil odlok. "Pojdemo pa po stezah. Jože, moja palico, tisto okovano! Na vse sem se pripravil, ker sem vedel, da je v Žireh voda".

Ubogi Jože! Rad bi bil ugovarjal, pa si ni upal. In tako smo drugi dan lezli po strmih pobočjih in po kravjih stezah. Spodaj pod nami je šumela voda in počasi odjedala bregove in odnašala prst s travnikov. Dež je bil prenehal. Vsaj dežnikov ni bilo več treba. Zato so nam pa dolge in okovane palice tem bolj služile. Škof je stopal krepko in vztrajno — v talarju seveda. Vsakdo si lahko predstavlja, kakšen je bil talar pod noge. Ubogi Jože! Samo gledati je smel in molčati. A šlo je. Ko smo jo primahal na Ledinco, so nas obsuli ljudje z vzkliki in občudovanjem. "Preobuti se?" — Ne! — Ne! — "Preobleči se?" — Ne!

Zborovali smo mokri in blatni, a v tako veseljem razpoloženju, kot da smo na svatbi.

Tako smo v tistih dneh obhodili vse podružnice in se od srca do srca z ljudmi pogovorili o vseh farnih zadevah, zlasti o novi cerkvi. To je bil trd oreh in ko smo ga načenjali, je večsah padla tam izza peči kakšna bolj "žirovska." Toda občutljivi nismo bili in primerna beseda ali šaljiva pripomba

je zopet zgladila tok pogovora. Občudoval sem škofa, kako je znal udarjati na pravo struno in pridobivati. Prav po vojaškem načrtu je šla vsa zadeva.

Na "klerilani" strani je bilo najprej treba pohvaliti može, da so ob volitvah tako strumno in soglasno volili na našo stran. S tem je bila dobra volja pridobljena. Potem je bila na mestu pripomba, da kristjanu ni dosti, če samo voli prav, treba je po vseh straneh biti krščanski in katoliški. Na primer: nedeljska maša! Kdor bi volil prav, zane-marjal pa nedeljsko dolžnost, ta bi z eno roko gradil, z drugo podiral.

"In tam oni, tam na drugi strani ki jim pravi- te liberalci, ali hidijo v nedeljo k maši?"

"O, to pa! Vsaj večinoma."

"No, potem pravi liberalci niso!"

"Ja, ko pa volijo liberalno."

"To je res slabo. čakajte, jutri gremo tja na ono stran in z gospodom kaplanom jih bova oštela, da v cerkev hodijo, volijo pa take, ki bi cerkev najraje podrla. Takšni može!"

"Le dobro jih dajte! še vi jih dajte, gospod škof, da bodo vedeli, da je res tako."

Pa smo bili zopet edini in se razšli prav dobre volje.

Drugi dan smo šli tja preko, tja preko — no, saj vemo. Škof jih je nagovoril:

"Včeraj so se na žirovski strani pritoževali čez vas. Tako so mi povedali, da vi dobračevski može ob volitvah volite nasprotno stran. Ali je to res, može?"

"Ja, to je pa res! Gospod škof, to je pa res!" so kimali Dobračevci, ker Žirovec in Dobračevci ne lažeta. Raje priznata, čeprav jima gre težko z jezika.

"Kako pa to?" se je škof dobrodušno čudil. "Saj vendar v cerkev hodite?"

"O, v cerkev pa hodimo. In bomo hodili. To, kar so nas matere učile, bomo pa vedno verovali in izpolnjevali, čeprav smo liberalci", so zatrjevali Dobračevci veseli, da se morejo vsaj z eno rečjo pohvaliti.

"Pravite, da ste liberalci. Saj niste," jim je ugovarjal škof.

"Saj tudi mi sami pravimo, da smo boljši kristjani kot ta in oni z one strani. Ampak ko so oni rekli, da bodo vsi skupaj volili na eno stran, smo pa mi rekli, da bomo na drugo. Tako se je začelo, vidite, in tako je."

"Pa ni treba, da bi bilo tako."

"Seveda ni treba. Naj se pa na oni strani ti- sti, ki so boljši, odločijo od tistih, ki niso prida, pa se bomo tudi mi razdelili. In če potem poteg-

Misli, October, 1969

nemo skupaj, kar nas je ene sorte, ni vrag, da ne bi potem tudi pri nas prava stranka zmagala. Vsaj jaz tako pravim. Zdaj, može, pa še vi re- cite".

Tako je spregovoril možakar in tam za vrati so vse glave prikimala.

"Tako je! Mi smo pripravljeni, ker smo se že naveličali, da nas zmerjajo z liberalci, ko nismo."

"Tako je prav, može! Kajne, pri prihodnjih volitvah bo drugače, kaj ne? Glejte, novo cerkev boste imeli. Ena sama bo, velika bo, sredi med vami bo stala in vam govorila: Jaz sem vaš skupni dom; bodite tudi vi vsi, ki noter hodite, enih mi- sli in cerkenaga duha v javnem in zasebnem živ- ljenju . . ."

Žirovcem in Dobračevcem v čast moram pove- dati, da je tako tudi bilo. Lepi so bili tisti dnevi. Nisem jih pozabil in jih ne bom. Pa tudi škof Jeg- lič jih ni pozabil. Ko sva se zadnjikrat videla v Stični (tam je bil v pokoju), se je nasmehnil in me vprašal:

"No, ali še veste, kako sva hodila po dežju in blatu in Žirovce preobračala?"

"O, vem. In seme vaše besede je rodilo svoj sad."

"Vaše, vaše! Tudi vi ste jih znali, Žirovce," je odvrčal hvalo od sebe. — Tak je bil, škof Jeglič.

SEBI IN TEBI

I. Burnik

*Izvruga na dnu —
Črvivost pod skorjo telesa
in grešnost vpijoča v nebesa
šopirita se brez sramu.*

*Ko padem v vrtinec — v skrivnost,
vzdrhtim ves v predmestnih kanalih
in stikam kot pes po vogalih
temačnih in blaznih.*

*Popačena strast —
Golotje mi kri kot mamilo napaja...
Gospod, o razbičaj do kraja,
razbičaj očem vso pijanost in slast!*

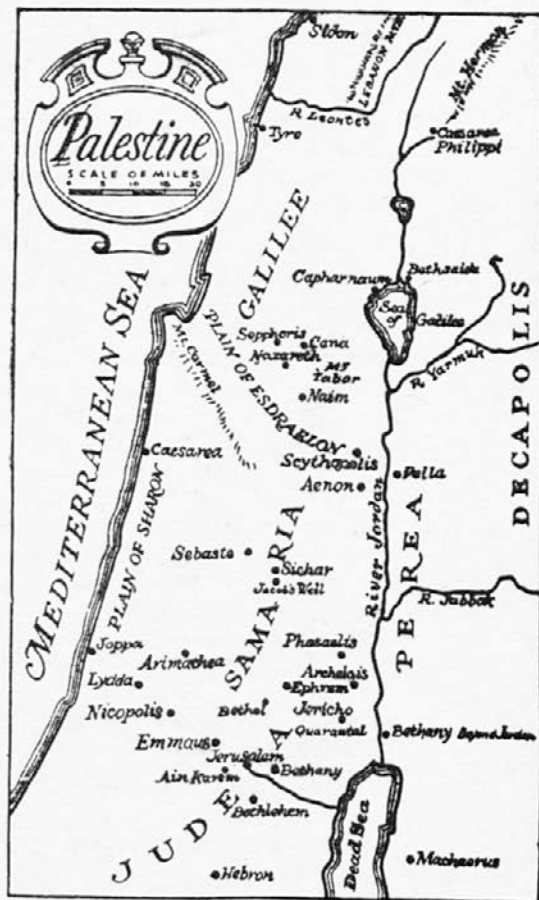
KAJ SE VAM ZDI O KRISTUSU? CIGAV SIN JE?

(Mat. 22,42)

Vernim katoličanom je odgovor lahak. Vendar se je bati, da Kristusa premalo poznamo in malo vemo o njem. Pozabili smo. Prav bo, če ponovimo vsak mesec nekaj, kar so evangelisti o njem napisali. Poznanje Kristusovega življenja in delovanja bo poglobilo našo vero vanj.

Besedilo evangelijev imamo tu spodaj na levi strani, na desni pa pojasnila k besedilu, da nam bo lažje razumljivo. Priložena je zemljepisna karta Palestine, da lahko sledimo, kje se dogodki evangelijev vršijo.

Če pravimo, da smo Kristusovi moramo Kristusa kar najbolje poznati!

NAZAJ PRED PILATA

Pilat je sklical velike duhovnike, poglavarje in ljudstvo in jim rekel: Pripeljali ste mi tega človeka, češ da hujska narod, a glejte, jaz sem ga vpričo vas izprašal in v tem, česar ga tožite, nisem našel na njem nobene krivde. Pa tudi Herod ne; zakaj poslal ga je nazaj k nam. Glejte, nič smrti vrednega ni storil. Dal ga bom torej preteptati in ga bom izpustil.

Za praznik pa jim je navadno izpustil enega ujetnika, za katerega so prosili. Bil je pa nekdo, z imenom Baraba, zaprt z drugimi uporniki, ki so bili ob uporih izvršili umor. In prišlo je ljudstvo in začelo prositi, kakor jim je vselej storil. Pilat jim je odgovoril: Hočete, da vam izpustim judov-

JEZUS ALI BARABA?

Pilatova diplomatska poteza, da bi sodbo nad Jezusom rajši izrekel Herod namesto njega, se je ponesrečila. Jezus je spet pred njim in hočeš nočeš, mora osebno zaključiti razpravo. Za nas je velika skrivnost v tem: zakaj Bog ni hotel da bi si bil Herod naprtil tiste besede v apostolski veri "trpel pod Poncijem Pilatom. . .". Zakaj ne: pod kraljem Herodom. . .? Pilat je kljub vsemu kazal neko mero čuta za pravičnost, Herod je bil do kraja podel značaj. In vendar — ostalo bo za vedno: "trpel pod Poncijem Pilatom. . ." To je za nas skrivnost, ki se nam bo razodela šele v večnosti.

Pilat je v hudih zadregah, ne izgubi pa diplomatske prevejanosti. Barantanje, kompromis! Bodo pa vendar judovski prvaki odnehali, če jim nastavi alternativo: Ali Jezus ali Baraba! Vse kaže, da je Pilat mislil zares. Sovraštva judovskih voditeljev ni mogel razumeti. Motil se je. Bo le moral izpustiti Baraba.

skega kralja? — Vedel je namreč, da so ga veliki duhovniki izdali iz zavisti. Veliki duhovniki so pa ljudstvo naščuvali, naj jim rajši izpusti Baraba. Pilat je znova spregovoril in jim rekel: Koga hočete, da vam izpustim, Baraba ali Jezusa, ki se imenuje Kristus? Katerega od teh dveh hočete, da vam izpustim? Rekli so: Baraba! Proč s tem. Izpusti nam Baraba!

Iznova jih je Pilat nagovoril, ker je hotel Jezusa izpustiti. Oni pa so vpili: Križaj ga, križaj ga! Še tretjič jim je rekel: Kaj je vendar hudega storil? Nič smrti vrednega nisem našel na njem. Dal ga bom torej pretpsti in ga bom izpustil.

BİČANJE, KRONANJE S TRNJEM

Tedaj je Pilat Jezusa vzel in ga dal bičati. Vojaki so ga odpeljali na dvorišče v sodni hiši in sklicali vso četo; ogrnili so ga s škrlatom, splekli krono iz trnja in mu jo deli na glavo. In začeli so ga pozdravljati: Pozdravljen, kralj judovski! Bili so ga s trstom po glavi in vanj pljuvali in so poklekovali in se mu klanjali.

Pilat pa je šel spet ven in jim rekel: Glejte, pripeljem vam ga ven, da spoznate, da ne najdem na njem nobene krivde.

Jezus je torej prišel ven s trnjevo krono in škrlatnim plaščem.

In Pilat jim reče: Glejte, človek!

Ko so ga zagledali veliki duhovniki in služabniki, zo zavpili: Križaj ga, križaj ga!

Pilat jim reče: Vzemite ga vi in križajte. Jaz ne najdem na na njem nobene krivde. — Judje so mu odgovorili: Mi imamo postavo in po postavi mora umreti, ker se je delal Sina božjega.

Ko je Pilat slišal te besede, se je še bolj bal. In šel je spet v sodno hišo in rekel Jezusu: Od kod si ti? — Jezus mu pa ni dal odgovora.

Reče mu torej Pilat: Meni ne odgovarjaš? Ali ne veš, da imam oblast križati te in imam oblast izpustiti te?

Jezus je odgovoril: "Nobene oblasti bi ne imel nad mano, če bi ti ne bila dana od zgoraj; zato ima tisti, ki me je tebi izročil, večji greh".

Odslej si je Pilat prizadeval, da bi ga oprostil. Judje pa so vpili: Ako tega izpustiš, nisi cesarjev prijatelj; vsak, kdor se dela kralja, se cesarju upira!

Pa še kaj pobarantajmo! Če dam Jezusa bičati, boja ja zadovoljni. V smrt ga pa res ne morem polati. Ko bodo videli moža tako neusmiljeno razmesurjenega, bodo odnehali. Nekaj se jim bo zganilo v srcih, nehali bodo vpiti. Zaenkrat Pilat še čuti, da je njegova oblastniška roka močnejša kot kričanje Judov, nič še ne sluti končnega poraza. Zoper namero bičanja Judje ne protestirajo, bičanje se izvede. Ampak Pilat je tu nekaj prezrl. Bičali so vsakega ki je bil obsojen na križanje. Judje so Pilatovo odločitev vzeli le kot — uvod v križanje. Naj ga le biča, potem bomo govorili spet — mi. In so res.

GLEJTE, ČLOVEK!

Bičanje se je izvršilo toliko na samem, da mu Judje niso bili priče. Toliko bolj so ga "uživali" surovi rimski vojaki. Bičanje kakega obsojenca jim je bilo v zabavo, v oddih. Saj drugače je bilo življenje v kasarnah v mirnem času dosti dolgočano. In ko so imeli pred seboj nekoga, ki "se dela kralja", so si privoščili z njim še zabavo "kronanje" in nekakega ustoličenja. Škrlatni plašč vsak častnik v rimski vojski ga je imel pri rokah, če že ne na sebi. Trst — palica za žezlo, ni je bilo treba daleč iskati. Vojaki so vzeli vso reč približno tako, kot poprej Herod. . .

Ne pa tako Pilat. Mislil je, da bo zmagal nad Judi, če jim pokaže Jezusa — takega. V resnici se je boj med njim in Judi šele zdaj razvil do skrajne ostrine. Poprejšnja obtožba, da se je Jezus "delal judovskega kralja," Pilatu ni delala skrbi. Zdaj je padla nadaljnja obdolžitve: dela se Sina božjega. . . . Pilatova misel se zapiči v to. Torej nekaj, kar ima stike z nadsvetom! Poganski mitologiji — "veri" — to ni bilo čisto tuje. Bilo je polno pripovedk, kako so bogovi hodili po svetu v človeški podobi. Pilatu to ni moglo biti neznano. Bil je gotovo prosvitljenec, toda kdo ve, nekaj pa le utegne biti za vsem tem. . . . In tako je prišlo, da se je "Pilat še bolj ball." Zazdi se mu, da njegova vzvišenost nad Judi drsi novzdol. Mora z Jezusom spregovoriti na samem.

"Od kod si ti?" Kot bi vprašal: ali s tega sveta ali z onega? Zakaj ni vprašal: Kje je tvoj rod? Iz katere dežele si? Želel je pač dobiti odgovor na obdolžitve: Sina božjega se dela. Pilat je ob tej odtožbi — zbeگان. Toda Jezus — molči. Že ve zakaj. Čaka na novo Pilatovo vprašanje, ki bo dobilo odgovor. Tak, da bo Pilata pretresel. "Oblast od zgoraj"? "Večji greh?"

Pač so te besede zvene le v Pilatovi duši, ko je spet stopil pred Jude in so mu ti vrgli v naročje — zadnji adut. . . .

Pismo Uredniku

Stanko Andrejašič

Pričujoče pismo je odgovor na uredniško opazko pod napisom: DVOJE PRIČEVANJ . . . v septembrskih MISLIH stran 285. — Ur.

P. urednik! — Kaže, da bom moral neslavno umakniti svojo dramtizirano opazko "Demokracija še v politiki Slovencev vedno španska vas". Priznati moram, da nisem mislil tako daleč nazaj kot Pavle Verbic, ki je segel v čase ustoličenja slovenskih vojvod.

Ne verjamem pa, da je mogoče govoriti o demokratski tradiciji od ustoličenja naprej, če se tradicija razume kot predaja starih izročil iz roda v rod neprekinjeno od starih do današnjih časov. Moral bom še slišati, da se je kje kaka taka neprekinjena tradicija od ustoličenja, ki se je zadnjič izvršilo leta 1414, ohranila do danes, bodisi med Slovenci ali tistimi avstrijskimi Nemci, ki so neposredni potomci Karantancev, in to neodvisno od zgodovinskih zapiskov.

Najpodrobnejši opis ustoličenja, ki ga je podal vetrinjski opat Janez v svoji knjigi "Liber certarum historiarum" iz leta 1343, kaže ustoličenje le še kot nekak obred. Franc Erjavec (Koroški Slovenci I, str. 51) piše: "Dokler je bil knez Slovenec, je bil glavni smisel vsega ustoličenja ta, da je dobil svojo oblast iz rok svobodnega slovenskega kmečkega ljudstva samega, a ko so postali knezi že Nemci, je pomenjal ves obred predvsem knezovo uvedbo v slovensko narodno skupnost."

Zgodovinarji skušajo ugotoviti, kaj je bilo v obredu ustoličenja prastarega in kaj ne. S stališča demokratičnosti bi bilo dobro vedeti, če in v koliko je kmečko ljudstvo prvotno imelo besedo pri izbiri kandidatov za kneze, pa pri nadzorstvu nad njihovimi odločitvami in njihovem odpoklicu.

Marsikaj se lahko izvaja iz obreda in ni čudno, da je služil popis obreda za navdih Thomasu Jeffersonu, ko je pisal ustavo Z.D.A. Kot zgodovinsko dejstvo je popis pač vsakomur na razpolago. Toda — ali ste že kdaj slišali, da je imel kak Slovenec na mizi pred seboj popis ustoličenja, ko je pisal — ne rečem državno ustavo — ampak samo pravila krajevnega bralnega društva?

Sicer pa bi bil slikoviti obred ustoličenja vse večji spektakel na filmskem platnu, kot je bilo

nedavno ustoličenje velškega vojvode Karla, ki so ga gledali milijoni ljudi.

A zakaj segati tako daleč v zgodovino in tam iskati demokratično tradicijo, če se splošno priznava, da so se Slovenci "politično zavedeli" ali "prebudili" šele nekoč v preteklem stoletju? Ali je mogoče reči, da se je to zgodilo pod vplivom tradicije ustoličenja?

Danes o vprašanih politične demokracije pri Slovencih najkompetentneje razpravlja Ciril Žebot. (Glej na pr. odlično razpravo "Partija in socialistična demokracija". Kl. Tr. 358). Njegovo razpravljanje je poučno in prepričevalno. Že to kaže, da take tradicije manjka, sicer bi bil tak pouk napotreben.

Demokracijo si, po Žebotovem, v politično zgodovinskem smislu predstavljamo predvsem kot progresivno uveljavljanje načela, po katerem so nosilci posrednega samoupravljanja izvoljeni in poklicani po večinski odločitvi pripadnikov zadevne ljudske skupnosti v tajnih volitvah.

Najvažnejša sestavnina demokracije je postopek zadovoljivega izbiranja kandidatov za funkcije posrednega upravljanja. V tem smislu se pojem demokracije večkrat uporablja v ožjem smislu kot tekmovalni postopek izbiranja nosilcev posrednega upravljanja.

Da se zagotovi resnična tekmovalnost resnično alternativnih kandidatov in alternativnih programov, mora demokratični postopek izbiranja nosilcev posrednega upravljanja izvirati vsaj iz dveh medsebojno neodvisnih izbirnih organizacij (strank). Ta osnovna politična dvojnost je pomembna tudi kot zagotovilo neodvisne in neovirane kritike odločitev. Kritika je pa potrebna za doseganje boljše odločitve ali za pospešitev izmenjave slabih upravnikov. To je starodavno demokratično načelo raziskovalnega in odločevalnega pluralizma, ki temelji na univerzalnem pričevanju zgodovine o omejenem znanju in zmotljivosti vseh človeških ustanov in ljudi. Ker so zmotljivi vsi ljudje, je neovirano umsko tekmovalje medsebojno neodvisnih ustanov in ljudi pogoj za približevanje resnici in odkrivanje novih spoznanj.

Potemtakem sta torej vsaj dve stranki nujno potrebni. Toda — ali je slovenska tradicija taka, da se to iskreno priznava? Ali se vam ne zdi, da slovenska tradicija pravi: Nasprotna stranka je kvečjemu nujno zlo?

Malo poznamo širokogrudnost do vseh mogočih oblik osebnega in skupinskega protestiranja in zagotovilo neodvisne in neovirane kritike. Strpnost ni posebno vidna slovenska lastnost.

Osnovni pogoj kvalitete vseh demokratičnih funkcij: volitev, tekmovalnih postopkov izbiranja, neodvisne kritike, neoviranega umskega tekmo-

vanja itd. pa je dobra obveščena, informiranost vseh članov zadevne ljudske skupnosti. To informiranost posredujejo obveščevalna sredstva. Od teh je na razpolago nekaj tiska, ki se pa le s težavo vzdržuje v majhnih nakladah.

Če bi lahko govorili o močni tradiciji po potrebi informiranosti, bi pričakovali, da bodo Slovenci, ko pridejo do "Slovenskega doma", najprej v njem uredili javno čitalnico, založeno s knjiga-

mi in vsem izseljenskim periodičnim tiskom. Pričakovali bi, da bo vedno dovolj obiskovalcev čitalnice, željnih, da se seznanijo z vsemi zadevami.

Pa vemo, da ni tako.

Večkrat sem že slišal reči: "Ne govori o politiki, te bodo zaprli! Rajši kvartaj, pa se ti ne bo nič zgodilo."

Ne trdim pa, da je to — slovenska tradicija. Pozdrav.

ZGODBA O RAZBITEM AVTU

Marija N., Melbourne

NE SPOMINJAM SE VEČ, kje sem brala to avstralsko zgodbo. Ostala mi je živo v spominu. Že večkrat sem jo mislila napisati, zdaj jo bom pa zares.

Zakonski mož Jack je pripeljal na domače dvorišče lep nov avto. Čeprav je bil avto ves črn, se je tako svetil, da se je zdelo vse naokoli po njem razsvetljeno. Jack je hodil okoli njega, ga ogledoval in božal, kakor da je avto njegov novo rojen otrok. Z mehko cunjjo mu je obrisl z obličja in trupa vsak najmanjši prašek, ki je padel nanj na poti od prodajalca do doma.

Jack je pogledoval proti hiši, kdaj se bo žena Julija pokazala na vratih na dvorišče in zastrmela nad lepoto novega avta. Ni je bilo na spregled. Prikazal se je pa trinajstleten Paul, ki ga je Julija prinesla Jacku ob poroki za sina. Bil je njen nezakonski otrok. Paul je obstal od daleč in se z velikimi očmi ves zagledal v novi avto. Blizu ni šel, ker je vedel, da ga očim nikoli ne mara v svoji bližini.

Ko je Jack videl, kako fant občuduje avto, čeprav od daleč, mu ni bilo všeč. Grobo se je zadržal nad njim: Pojdi proč, poberi se v hišo in mater pokliči! Paul se je takoj umaknil.

Čez čas je prišla na vrata Julija. Namesto da bi občudovala avto ali vsaj Jacku čestitala, se je spustila v tarnanje:

"To je torej tista reč, ki nam je požrla zadnje prihranke. Ali je vredno zmetati toliko denarja za tako škatlo?"

"Kaj si rekla — škatlo? To si pa kar prepovem. Dovolj dolgo sva garala, zdaj sva že nekam naprej prišla, čas je bil za nov avto. Škatla, si rekla. Ali se zavedaš, da je to najlepši avto, ki je kdaj peljal po naši ulici?"

"Prava reč! Ali bomo od tega živeli, ko mi daš tako malo za kuhinjo in drugo gospodinjstvo."

"Pa o tem sva se poprej dogovorila in na vse moje predloge si pristala."

"Kaj sem drugega mogla? Tako si hotel in kdo naj ugovarja? Bojim se, da bo Paul stradal."

"Fant? Bom že še zanaprej zanj skrbel."

"Pa tudi zato ni zate tak avto, ker si tako nespreten vozač . . ."

To opazko je Jack dosti mirno požrl in Julija se je umaknila v hišo. Skozi okno je Paul na skrivnem požiral avto, kot bi stala pred njegovimi očmi najboljša jed.

Ves teden je Jack prav tako miloval avto po vrnitvi od dela, kakor prvi dan. Vselej je Paul visel na šipi pri oknu in koprnel. Enkrat se je skušal približati, zelo oprezno korak za korakom. Že je hotel stegniti roko, da bi avto pobožal. Jack je zakričal:

"Spravi se mi proč! Ne maram, da bi se na njem poznali tvoji umazani kremplji."

Paul se je odtrgal in zbežal v hišo, poln tegebe.

V nedeljo je Jack rekel Juliji:

"Danes se peljeva na izlet. Boš videla, da znam dobro voziti, če hočem. Postavila se boš z mano vred v novem avtu."

"Se peljeva, praviš? Zakaj pa ne peljemo se? Ali naj Paul ostane sam doma? To vendar ne gre."

"Fant? Njega pa res ne maram, vse mi bo pomazal. Naj se gre igrat, saj se bova kmalu vrnila."

"Potem pa tudi jaz ne grem. Vozim se sam, koder hočeš."

(Konec str. 309)

Novomašnik med narodnimi nošami

KOTICEK NAŠIH MALIH

Dragi pater: — Lepa hvala za slovensko knjigo, ki ste jo poslali meni in bratcu Adrijanu. Polno lepega se bova naučila iz nje. Mama nama bo pomagala, ker je predalec za slovensko šolo. Kmalu bova tudi midva začela pisati pisma v Kotiček. Lep pozdrav! — **Boris Tomšič**, Ashbury, NSW.

Drage MISLI: — Rada bi odgovorila na uganke g. Leopolda Veliščka. Jaz sem stara dvanajst let in skušam čitati MISLI. Začela bom tudi pisati v Kotiček. Vem, da mi bo mama pomagala, če ne bom dobro znala. Za uganke ne vem, če je prav rašena, poznam pa neko slično, zato si upam rešitev poslati. Tak pomen ima: TOO WISE YOU ARE TOO WISE YOU ARE I SEE YOU ARE TOO WISE FOR ME. — **Jožica Bresnik**, Queanbeyan, NSW.

Draga Jožica: — Ti si bila prva, ki je poslala rešitev. Ko to pišem, še noben drug ni poslal. Če pa bo, bom že povedal. G. Velišček ti je poslal lepo knjigo s slikami. Upam, da boš celo prebrala. Piši v Kotiček, kakšna je tista knjiga, da bodo tudi drugi vedeli. — Pozdravlja te **Kotiček**.

Dragi Kotičkarji: — Jaz še nisem Kotičkar, ker še nikoli nisem pisal v Kotiček. Sem pa učenc Slomškove šole v Kew. V to šolo hodim zelo rad. Učim se čitati in pisati. Tudi pojemo in igramo. Moj brat Branko je pel in igral na proslavi. Na vajah je govoril in pel tako lepo in glasno, da so bile častite sestre zelo vesele. Na proslavi

pa ni nič ust odpiral. Jaz se doma učim kitaro. Potrudil se bom, da se bom zdaj večkrat oglasil v Kotičku. Lepe pozdrave vsem! — **Igor Tomazič**, Melbourne.

Preselili so se.

Dragi Kotiček: — Pišem ti, da smo se preselili. Pustili smo Tallarook in zdaj je naš kraj Crib Point, pa še vedno v Victoriji. Je blizu Morningtona in Frankstona. Pomladno vreme še ni preveč prijazno. Začelo je biti mrzlo in deževno. Moja nova šola je v Morningtonu in se ji reče "Padua College". Učiteljice so Sisters of Mercy. Vsak dan se peljem z avtobusom 22 milj daleč. Sestrici Cvetka in Erika pa hodita v šolo, ki je v naši vasi. Crib Point je najbolj znan zaradi mornarice. Imajo šolo za kadete. Ta postojanka se imenuje "H.M. A.S. Cerberus". Imajo približno 2,800 mornarjev in 300 mornark. Crib Point je bolj napreden kraj kot Tallarook. Očka je rad nastopil tu svojo službo. Mama pa pravi, da ji je vseeno, ona ima vedno enako delo, kamor pridemo. Prav lep pozdrav! — **Lizika Martin**, Crib Point, Vic.

Prvoobhajanka je

Dragi Kotičkarji: — Proslava očetovskega dne je prav lepo uspela. Dobro smo se naučili. Dosti ljudi je bilo in lepo vreme. Danes vam bom zopet nekaj lepega povedala. Ta mesec bom šla k prvemu svetemu obhajilu. Mama mi večkrat reče, da moram biti zelo pridna in ubogljiva, ker bom prešla Jezuščka prvič in potem še dostikrat. Jezušček ima rad pridne otroke, zato se bom potrudila in bila pridna. Tisti dan bom še posebno lepo molila za vse moje drage, ker vem, da me bo Jezušček rad poslušal. Lep pozdrav. — **Mirjam Bavčar**, Fairfield, NSW.

Glavno mesto Slovenije

LJUBLJANA. Leži ob reki Ljubljanici. Sredi mesta je grič in na njem grad. Tujci si zapomnijo Ljubljano najbolj po tem gradu. Nedavno sem govorila z nekim Avstralcem, ki je potoval po Evropi. Rekel mi je: "Ljubljana is a beautiful city. There is a castle on the hill and some lovely souvenir shops, but everything is so dear even for our money".

Že stari Rimljani so imeli mesto tam, kjer leži danes Ljubljana. Mestu so rekli Emona. Še danes se lahko vidijo ostanki zidov iz rimskih časov. Ljubljana ima mnogo lepih cerkva. Ljubljančani radi molijo v njih. Čez reko Ljubljanico vodi več mostov. Blizu frančiškanske cerkve so kar trije skupaj in se jim reče trimostovje.

Narodne pesmi pogosto pojejo o "beli" Ljubljani in ji za šalo tudi pravijo — "dolga vas". — **Anica**.

Grobovi v domovini

Dragi Kotičkarji: — Sem mislil za en čas prenehati z mojim pisanjem (ne smeš! — ur.). Ali veste, kmalu bodo Vsi sveti in potem praznik vseh mrtvih. Lansko leto sem te dni hodil na grobove mojih sorodnikov v domovini in bilo je vse tako lepo okrašeno. Vsak grob je bil lepo oplet. Tudi svečk je vedno gorelo precej. Bil sem na pokopališču tudi v Ljubljani. Veliko ljudi prihaja molit za svoje pokojne. Vsi so tihi in objokani. Za praznik vseh mrtvih je bilo pokopališče kot en sam cvet in ena sama lučka. Ljudi ogromno. Iz cerkve se je razvila procesija k spomeniku tistih, ki so padli v prvi svetovni vojni. Tam so zapeli pesem Oj Doberdob. Potem je procesija zavila k velikemu križu in tam so bile molitve. Potem še več žalostink. Skoraj je bil že mrak, ko smo odhajali domov. Svečke so še gorele čez noč. Doma smo molili rožni venec za duše v vicah. Ta dan mi bo ostal za lep spomin. — Gdični Anici bi rad povedal, da nisem tako močan, kot ona misli. Ampak če bi mi ona pomagala, bi si upal premagati Klepca. Pa kaj, ko piše, da ga ni več. — **Martin Konda**, No. Strathfield, NSW.

RAZBIT AVTO

(s str. 307)

Paul je slišal pogovor, grenkost v njem je skoraj prekipela. Z materjo sta ostala doma, vsa molčeca. Bilo je že pozno zvečer, naredila se je trda noč, ure so tekle — Jacka od nikoder. Paul je šel spat, zaspati ni mogel. Mati je čakala do pozne ure, potem je tudi sama legla. Še dosti hitro je kljub skrbem trdno zaspala. Ni čutila, kdaj je Jack legel zraven nje.

Zjutraj je vstala, ko je on še trdno spal. Stopila je pred hišo po mleko, pa so ji oči padle na avto pred garažo. Zastrmela je. Luči so bile razbite, blatnik upognjen, na trupu globoka udrtnina. Za nekaj hipov se ni mogla ganiti. Tako torej!

Nenadoma je stal poleg nje Paul. Bil je bled in prepaden. Z očmi na avtu je vprašal: "Ali se je Jack nekam zaletel?"

"Ne smeš reči Jack, sem ti že večkrat povedala. Reci mu oče. Ne vem, kaj se mu je zgodilo."

"Njega učiš, da naj mi reče Paul, ko mi zmerom pravi samo fant. Jaz pa njemu rečem Jack, pa ti tudi ni prav."

Ni mu odgovorila. Šla je v spalnico in potresla moža, ki je še trdno spal. Z enim očesom jo je pogledal in vprašal, koliko je ura.

"Čas je, da vstaneš. Skrben gospodar ne bi tako spal, ko te avto obtožuje na vse grlo. Kod si pa norel preteklo noč?"

"Norel? Avto me obtožuje? Kaj govoriš! Priznam, da sem napravil dva požirka preveč in bil poznen. Iz jeze, ker nisi hotela z menoj. Avto sem izjemoma pustil pred garažo, da ne bi ropot tebe zbudil. Fanta taka reč itak ne zbudi."

"Zakaj mu ne rečeš Paul? Sicer pa vstani in poglej, kakšen je avto. Dva požirka, praviš. Ha, moralo jih je biti malo več, ko se niti ne zavedaš, kako si avto nekje razbil. Gotovo te je policaj zapisal."

"Policaj? Mene? Avto razbil? Ali se ti sanja?"

"Tu poglej skozi okno, prav dobro se vidi." Planil je s postelje in k oknu. Ostrmel je kot prej žena.

"Zdaj vidiš! Saj sem kar vedela, tak vozač!"

Jack je bil brez moči. Strmeč v avto se je skušal spomniti, kako in kod je vozil ponoči. Prav nič se mu ni posvetilo. Najmanjše nerodnosti ni napravil, tudi ni naletel nanjo pri drugih vozniških. Vse je poteklo gladko, kar se le da.

"To ni moje delo. Nekdo . . ."

V sobo je planil Paul. Bled kot smrt. Zoper voljo ga je prignala vest. Zaihtel je, se oklenil matere in izdaval iz sebe:

"Jaz . . ."

Jack je znova zastrmel, mati je sedla v naslonjač in potegnila za seboj fanta. Ihtel je bridko v njeno naročje. Mož in žena sta se dolgo pomenljivo gledala. Ona se je bala, da bo mož vzrojl. Ni. Čez čas je vprašal kakor samega sebe:

"Torej — on? Zato, ker . . ."

Žena je prikimala, z znakom roke je možu ustavila besedo. Odvedla je sina v drugo sobo in se vrnila.

"Ali si uvidel svoj neočetovski postopek? Dan za dnevom si krmil fantovo ljubosumnost. Avto ti je bil vse, fantu nisi privoščil niti pogleda na vozilo. Jaz se ne čudim, da mu je grenkoba vzkipe-la. Ali se boš ti?"

Jack je molčal. Tudi ona. Vsak zase sta dolgo brodira po duši. Na njeno začudenje je končno odločil:

"Zdaj vidim! Še danes odpeljem avto nazaj."

"Take škode pa spet ni treba delati."

"Če sem nad Pavlom naredil v teh letih toliko škode, naj pa še ta pride na vrh."

Odločno je vstal in šel iskat Pavla. Fant se je tresel. Jack se mu je skušal nasmejati, pa se mu je slabo posrečilo. Segel je po Pavlovih bujnih lasih in jih po očetovsko razkuštral.

"Od danes naprej ti bom rekel Paul. Skušaj ti meni reči oče!"

ZVIŠANE PODPORE

Vestnik *SDM*.

Zvezna vlada v Canberri predloži parlamentu vsakega avgusta proračun za naslednje finančno leto.

Ne samo gospodarski krogi, nego vsak poedini državljan je prizadet z odločbami proračuna.

Letos ta proračun, ki je bil objavljen 12. avgusta ni prinesel izredno velikih sprememb, vendar ima nekaj odločb, katere objavljamo posebno v prid onim rojakom, ki so jih radi neveščosti jezika morda prezrli:

Pokojnina, ki se plačuje samskim moškim starim preko 65 let in ženskam preko 60 let, invalidom ter vdovan z otroci bo zvišana za \$1 do \$15 na teden.

Vdove brez otrok bodo dobivale po \$13.25 na teden.

Starostna pokojnina poročenim parom bo povišana za 75c na osebo, tako, da bosta skupaj dobivala \$26.50 na teden.

Vdove z otroci pa bodo dobivale še za vsakega otroka po prvorojencu po \$3.50. Če pa ima mati-vdova otroka pod 6 let starosti ali otroka invalida ji bo dodano še \$6 na teden.

Za nas novonaseljence je pomembno, da je bila podaljšana doba, katero upokojenci lahko prebijajo izven Avstralije, ne da bi jim bila odvzeta pokojnina, od 12 tednov na 30 tednov.

Žene pa, ki so postale vdove v inozemstvu bodo imele pravico na pokojnino v Avstraliji, ako so v njej prebivale kdajkoli najmanj 10 let.

Upokojencem, ki imajo poleg pokojnine še kak dohodek se bo odsedaj pokojnina zmanjšala 50c za vsak dolar, katerega zaslužijo nad \$10 na teden. Tako, da se pokojnina ne bo popolnoma ustavila, dokler zaslužek posameznika ne bo presegel \$40 na teden in ne \$70 na teden za poročen par.

Osebe nad 80 let starosti, katere imajo posebno nego v domovih za ostarele bodo dobivale dodatno k pokojnini po \$5 na teden.

Bolniška in brezposelna pomoč je dvignjena na \$10 na teden za poročenega moža z \$7 za ženo ter za otroke pod 16 let po \$2.50 za prvega in po \$3 za ostale.

Brezplačno bolniško zavarovanje bodo imele družine, katerih dohodki ne presegajo \$39 na teden; vsi oni, ki dobivajo brezposelno ali bolniško podporo; ter za dobo dveh mesecev po prihodu v Avstralijo vsi novonaseljenci.

Poleg drugih sprememb predlaganih v proračunu smo navedli, seveda brez podrobnosti, le one,

ki bodo verjetno direktno prizadele vsakogar od nas.

Kljub temu, da bodo sedaj pokojnine in podpore bolnim in brezposelnim zvišane, bo onim, ki zavisijo od njih še vedno trda predla. Sedanja vlada je pač na stališču, da se mora vsakdo tudi sam pripravljati in oskrbeti za slučaj bolezni, nesreče in starosti. Zato je priporočljivo, da se sami zavarujemo proti bolniškim stroškom in skušamo prirediti nekaj za stara leta. O tem, kako, pa morda drugič.

SLOVENSKO DRUŠTVO SYDNEY

Box 93, P.O. Fairfield, 2165.

vabi na

KOLINE

MASONIC HALL, GUILDFORD

V soboto 25. oktobra ob 8. zvečer

Postregli bomo s krvavicami, počenicami in kislo repo. Bogat srečolov in prijetna zabava ob zvokih godbe "Jadran".

ČE GRE VSA DRUZINA NA DOPUST

"Naš tednik", Celovec

ČESTOKRAT SE ZGODI, da gre na dopust vsa družina. Dalje časa zaklenjenemu stanovanju vedno preti nevarnost. Bodisi vlom in tatvina ali kaj drugega. Zato nikar ne pozabite:

1. Dobro zapreti vsa okna in jih zakriti z belimi zavesami.
2. V stanovanju ne pustiti mačka, psa ali tička, čeprav bi jim pustili zalogo hrane.
3. Izključiti vse električne inštalacije — odviti varovalke; tudi hladilnik!
4. Obvestiti sosede, kje vas lahko najdejo med dopustom. Naj tudi sprejemajo vašo pošto. Morda je dobro, da zaupnemu človeku pustite ključe do hiše ali stanovanja.
5. Spraviti na varno in dobro zakleniti dokumente in morebitne dragocenosti.
6. Ne pustiti doma hrano, ki bi se kvarila; zavarovati obleko pred molji s tem, da jo spravite v nylonke vrečke.
7. Zavarovati vhodna vrata s tem, da inštalirate "wertheim" ključavnico, če je še nimate.

NARODNA PRIPOVEDKA O JAKOBU KOVAČU

Poslal Ivan Štrucelj

Slikal Evgen Brajdot

X.

ZMAJ SE JE BLIŽAL z velikim truščem in hruščem, votlina je žvižgala kakor v silnem viharju. Ves prostor je bil razsvetljen od ognja iz zmajevih žrel. Nahrulil je hčerko:

“Smrdi mi po človeškem mesu, kdo ti je prišel na obisk?”

“Ne vem, V temi nisem nikogar videla.”

Preden more zmaj še kaj reči, navali nanj Jakob kovač s svojo palico in mus prvim udarcem odbije pet glav. Z drugim zamahom mu predere prsi, da se smrtno ranjen zgrudi po tleh in tuli od bolečin. Še mahne Jakob in zadnji dve glavi sta ločeni od trupa. Zmaj je mrtev kot kamen na cesti.

Tedaj stopi k Jakobu krasna grofična in pade pred njim na kolena. S solzami v očeh se mu zahvaljuje za končno rešitev. Primeta se za roke in korakata k odprtini, kjer ju je čakala vrv. Jakob naveže nanjo svojo nevesto in močno potrese vrv. Naj pove Marku in Juretu, da naj še enkrat spu-

stita vrv, naroči deklici. Vrv potegne in grofična se dvigne na svet.

Neznansko zastrmita Marko in Jure, ko se namesto Jakoba prikaže na vrvi prekrasna grofična. Takoj razumeta, kaj se je zgodilo in kaj ima priti. Pokimata si in vrv gre drugič v odprtino. Ko je Jakob na sredi pota navzgor, spustita vrv in z Jakobom vred trešči nazaj v globočino. Zaman joka grofična in jima očita grdobijo, ki sta jo pravkar napravila. Nič ne pomaga, storjeno je storjeno.

Marko in Jure odvedeta deklico v grad in se izdajata pred njo in vso deželo za rešitelja zaklete grofične. Polastita se gradu in zavladata nad deželo. Čudimo se, da pripovedka nič ne omenja, kdo od njiju naj njen mož postane. Oba je menda nista mislila imeti za ženo, verjetno bi ne nam zdelo, da bosta zdaj pokušala še drug drugega izpodmakniti. Toda ker pripovedka o tem molči, molčimo še mi in pojdemo gledat, kako se je Jakobu izteklo skupaj z izpuščeno vrvjo.

Z Vseh Vetrov

POLGRUGO STOLETJE PRED BARAGOM je odšel v Ameriko slovenski misijonar jezuit p. Mark Anton KAPUS. To je bilo leta 1687. Rodil se je bil v Kamni gorici na Gorenjskem leta 1657. Umril je na sedanjem mehiškem ozemlju leta 1717. Bil je tudi med raziskovalci ameriške celine, ki so dognali, da Kalifornija ni otok, kot se je do takrat mislilo. Vse to in še več o p. Kapusu je odkril v Washingtonu znanstvenik Erik Kovačič in bo njegovo poročilo objavljeno v Ave Maria Kalendarju za leto 1970.

JOŽE ODAR V CLEVELANDU je šele letos diplomiral na ondodni univerzi in postal Master of Science na polju kemije polimerov. Šele letos — čeprav je v Ameriki že 20 let. Prišel je tja kot dijak in takoj po prihodu skušal nadaljevati šolanje. Bil je med tistimi slovenskimi dijaki, ki so morali biti navadni delavci, po nekaj let vojaški, raznovrstni zaslužkarji — vmes pa študentje. Sami so se morali prikopati do akademskih uspehov in časti. Poleg vsega tega je bil Jože — pa še sto njemu podobnih — vsa ta leta velik delavec v raznih slovenskih organizacijah: dijaških, pevskih, igralskih, literarnih. Ameriški Slovenci se ponašajo z lepim številom takih izobražencev, ki so prav po ameriškem zgledu preko vseh mogočih ovir postali "self-made men".

V STUTTGARTU NA NEMŠKEM so priredili slovenski delavci in delavke svoje "binkoštni srečanje" in se jih je iz vseh delov Nemčije zbralo blizu 2,000 po številu. Imeli so velike in lepe slovesnosti. Ime jim je bilo: Slovenski Tabor. Govorniki so poudarili vse, kar je "naše", zlasti pa troje: slovensko besedo, slovensko mašo, slovensko družabnost.

SLOVENSKI TEČAJI ZA SREDNJEŠOLCE v Buenos Airesu so razdeljeni na pet razredov po eno leto za vsak tečaj. Pohajajo jih fantje in dekleta, ki izdelujejo argentinsko srednjo šolo, nekak tukajšnji High School ali gimnazija v Sloveniji. V slovenske tečaje so hodili že v času, ko so pohajali osnovne šole. Tako so se usposobili za učenje v višjih tečajih. Skupnost teh šolarjev presega številko 100. Za predmete imajo slovenski jezik kot tak, slovensko literaturo, krščanski nauk, zgodovino, zemljepis, sociologijo in še kaj. Mnogi od njih tako postanejo "pismeni" do visoke mere. Ta mladina tudi izdaja svoje prav lepo urejevano glasilo: **MLADINSKA VEZ**.

POMAGATI, DA SI SAMI POMAGAJO, je namen ustanove "Freedom from Hunger Campaign", ki je pretekle tedne pobirala prispevke širrom po Avstraliji od vrat do vrat. V dežele, koder vladata pomanjkanje in lakota, ne pošilja v prvi vrsti denarno podporo in hrano, ampak ljudi in naprave, ki naj pomanjkanje in lakoto na licu mesta odpravijo. Za zgled kažejo državo Bihar v Indiji. Velika suša jo je pred leti pripravila na rob propada. Tik pod površjem je pa bilo polno arтеzijskih žil — vode na ponudbo. Bilo je treba le kopati vodnjake in z njo zalivati polja. To so jim naredili Avstraleci, ki so zvrtili v zadnjih letih vsaj 700 vodnjakov. Skoraj puščavske pokrajine so se spremenile v rodovitna polja z bogatimi njivami.

ANDREJ MAJČEN, salezijanec, je trenutno edini slovenski misijonar v južnem Vietnamu. V nekem prilično zavarovanem hribovskem svetu, kamor vojne težave ne sežejo vsak dan, vodi veliko zavetišče in šolo za vietnamske dečke. Letos v juniju je zbolel, lotila se ga je vietnamska črna kuga. Gnojne bule po delih telesa so znak in usodna posledica te grozne bolezni. Po večini ji ljudje podležejo in umrjo. Misijonar Majcen je imel srečo, da so ga sprejeli v zdravstveno oskrbo Amerikanci. Njihovi zdravniki so mu ne le rešili življenje, tudi ozdravili so ga. Prav tako se je zgodilo tudi z dvema njegovih zavodarjev. Sam poroča o tem dr. Blatniku v ZDA, ta pa je pismo objavil v Ameriški domovini.

NA POSVETOVANJE PRI "OKROGLI MI-ZI" so povabili Slovenci v Buenos Airesu vse urednike slovenskih listov in revij v Argentini. Teh je tam nič manj kot 15 (reci in piši: petnajst). Naštetimo jih: Baragov vestnik, Družabna pravda, Duhovno življenje, Božje stezice, Oznanilo, Glas Slovenske Kulturne Akcije, Meddobje, Katoliški misijoni, Mladinska vez, Sij slovenske svobode, Smer v slovensko državo, Svobodna Slovenija, ZBORNIK, Tabor, Vestnik. — Lahko bi dodali še VREDNOTE, čeprav ne izhajajo vsako leto. Petnajst ali šestnajst publikacij — mora biti Slovencev tam sto tisoč? Kaj še! Če nas le ni v Avstraliji več ali vsaj ne manj kot tam. Ampak če v Argentini ni sto tisočev, je pa več sto — tiče!

ČUDNO NA KRATKO je čudno veliko je povedal v pismu uredniku avstralskega dnevnika neki Peter Stanley. Piše: O napredku človeštva . . . Veliki kitajski zid, Hadrijanov zid, berlinski zid, barikade v Belfastu . . . Podpis.

NAPOLEON BONAPARTE je letos zajel pozornost in do neke meje tudi občudovanje evropskega sveta. Leto 1969 namreč kliče v spomin drugo stoletnico Napoleonovega rojstva. Zelo šumno ga je proslavila Francija, to se je dalo pač pričakovati. Razglasila je "Napoleonovo leto" in izdala v njegov spomin posebne poštne znamke. Drugod so vsaj v tisku bolj ali manj na široko ponovili zgodbo Napoleonovega življenja in zmag, pa kajpada — končnega poraza. Za nas Slovence Napoleon ni brez pomena. Celó velik pomen ima. Naj poudarimo samo dejstvo, da je v svoji Iliriji dal slovenskemu jeziku enakopravnost in ga uvedel med evropske jezike.

GUERILSKO VOJSKOVANJE se navadno vrši v gozdovih in hribovitih pokrajinah na odprtem svetu. Strokovnjaki v tem so komunisti. Za spremembo so v Južni Ameriki (in še kje) zamislili "mestno gverilo", ki jim tudi dosti dobro uspeva. Ropajo banke, ugrabljajo vidne osebnosti, zasejajo radijske postaje, napadajo policijske postaje in vojašnice in nabirajo orožje in municijo za akcije v spopadih z legalo, ki so neogibni.

ROJAK FRANCE JERMAN, doma iz Dola pri Ljubljani, že dolga leta prednjači v argentinskem športnem svetu. Je smučar brez para. Na tekmah je že skozi 20 let prejemal pokal za pokalom. Letos se je odločil, da bo dal športu dejansko slovo. Nastopil je v tekmah le še zato, da bi se dal premagati komu mlajšemu in tako dal poguma mlademu rodu za nadaljevanje tega pomembnega športa. Ni uspel. Zoper njegovo voljo so mu smuči tekle po starem. Saj je bil eden tekmecev le nekaj sekund za njim, vendar je bil Jerman prvi na cilju. In je završalo po časopisih: Spet ena Jermanova! Mož ostane prvak v argentinskem smučanju, pa naj gre v še tako globok penzije. Vsa poročila v argentinskem tisku dostvljajo, da je Jerman Slovenec. Naslov enemu poročilu je: Brillantno slovo velikega športnika.

ŽUPNIK VINKO ZALETEL, župnik na Koroškem, znan popotnik in pisatelj, se je nedavno spet pojavil med Slovenci v Argentini. Priletel je tja preko Afrike in Braziliije. Udeležil se je proslave Slomškovega doma. V svojem govoru je povedal, da po svojih potih po svetu išče domovine. Najrajši obiskuje rojake in primerja njihovo življenje v tujini z življenjem rojakov na Koroškem. Rojakom v Buenos Airesu je zaklical: Lahko se počutite srečne! Po govoru je zaigrala godba Plesničarjevih fantov. Ta družina je nekaj let živila v Perthu, W.A., potem so se vrnil nazaj v Argentino.

EDWARD KENNEDY — ali bo nekoč predsednik ZDA? Tako ga je polomil, da bi vsak Amerikanec najrajši rekel, da ne. Pa si ne upajo. Kdo jim brani? Nixon! Ne z besedo, ne z zamahom roke, samo s tem, da je predsednik. Leta 1962 so vse navzkriž pisali: Nixon — nikoli! Šest let pozneje so ga poslali v Belo hišo. Bili so slabi preroki leta 1962. Zdaj se boje, da bi se tudi pri Kennedyju tako zmotili. Rajši — molčijo. Bolj na tihem ugibajo. Na glas pa pravijo: Bomo videli, kaj se ve?

"PAVLIHA" V CANBERRI je svojemu imenu primerno navihan. Ne vemo, kdo je vprašal, vemo pa, kdo je odgovoril. Vprašanje: "Zakaj se vedno govori o boginji zmage, nikoli pa ne o bogu zmage?" — Odgovor: "Kadar boš oženjen, boš že razumel." — (Čestitke Jožici! Sožalje Franciju!)

NAŠI ČEVLJARJI naj bodo veseli, da niso čevljarili v Avstraliji leta 1850. Neko poročilo v časopisu iz tistega leta ve povedati: Nekí čevljar po imenu N.N., je obljubil stranki nove čevlje za v terek popoldne. V resnici jih je dal iz rok šele v sredo zvečer. Zaradi zanemarjanje dolžnosti ga je sodišče obsodilo na trimesečen zapor. Še vse hujše je padlo po neki ženi, ki je ukradla ovco. Dobila je 7 let izgnanstva na Norfolk otok. Norfolk je bil takrat vseskozi — ječa. Pa še zdihujmo po "dobrih starih časih"!

JANEZ HLEBANJA, doma iz Mojstrane na Gorenjskem, je dandanes močan industrijalec v Braziliji. Ima lastno tovarno za izdelke za tabornjenje in varnostnih zaklopk za plinske štedilnike. Izdeluje tudi posebne svetilke na plin, ki jim je dal ime "Janez". Prodajajo se po vsej Braziliji. Da pa domačini pravilno izgovarjajo ime Janez, ga je spremenil v obliko "Yanes". Janeza v tej obliki izgovarjajo točno po naše. Tako se je "kranjske Janez" do kraja udomačil v Braziliji, največji državi Južne Amerike.

MISIJONARKA KSAVERIJA PIRC, uršulinca, je letos prvič obiskala domovino po 45 letih delovanja v Tajski — Thailandu. Listu OGNJIŠČE v Koprju je dala mnogo odgovorov o sebi in delu v misijonih. Navedimo le eno zanimivost. Za spremen v zavod uršulinke se je v Bangkoku, glavnem mestu Thailanda, priglasilo 2000 petletnih deklic. Iz samih "imenitnih" družin domačinov in tujcev. Prostora je bilo le za 80. Kako naj izberejo? Zamislile so "izpite" petletnih otrok. Na list papirja so narisale muco brez repa, psa s tremi nogami, punčko z enim očesom. Deklice, ki so znale povedati, kaj na slikah manjka, so "izdelale" in bile sprejete.

Iz Slovenske Duhovniške Pisarne N.S.W.

66 Gordon St., Paddington, N.S.W. 2021

Tel. za p. Valerijana: 31-3655

Službe božje

Nedelja 19. oktobra (tretja v mesecu):

Leichhardt (Roseby & Thornley) **ob 10:30**

CANBERRA, izjemoma v cerkvi **St. Patrick**,
Braddon **ob 11:30**

Ponovitev nove maše **p. Stanka Zemjaka**. Po maši srečanje v dvorani O'Donnell Youth Centre. **Narodne noše** gotovo vse pridite!

Nedelja 26. okt. (četrtá) **KRISTUS KRALJ**

Ta dan odpadeta letos službi božji v Sydneyu in Villawoodu. Popoldne ponovitev nove maše v Marrylandsu (**Glej poseben oglas!**)

Sobota 1. novembra: VSI SVETI, zapovedan praznik

Sydney, St. Patrick, ob 8 zvečer

Nedelja 2. nov. (prva v mesecu):

Blacktown, stara cerkev, **ob 10:30**

Croydon Park (sv. Janez) **ob 10:30**

Ponedeljek 3. nov: VERNE DUŠE

Sydney, St. Patrick, ob 8. zvečer

Nedelja 9. nov. (druga)

Sydney, St. Patricik, ob 10:30

WOLLONGONG (St. Francis H.) **ob 4.45 pop.**

Nedelja 16. nov. (tretja):

Leichhardt, (Roseby & Thornley) **ob 10:30**

CANBERRA (Braddon) **ob 6. pop.**

NOVI PATER, NOVI MAŠNIK BO MED NAMI

V **nedeljo 26. oktobra**, praznik Kristusa Kralja, Merrylands-Veselovo, N.S.W.

2 **pop.:** zbirališče pri naši bodoči cerkvi na vogalu Merrylands & Warwick Rds.

2:30: procesija proti župnijski cerkvi.

2:40: pred vhodom v cerkev pozdrav novomašniku, izročitev novomašnega križa.

Vhod v cerkev med petjem mešanega zbora.

Dobili bomo novomašni blagoslov.

Pričela se bo maša. Med njo bo slovensko pridigal **novomašnik sam**, angleško nekdanji naš novomašnik **g. Edvard Sedevčič**.

Po končani službi božji se bomo vrnili na "naš" vogal.

Domač program v pozdrav novomašniku. **Otroci Slomškove šole bodo imeli veliko besedo.**

Pogostile nas bodo žene in dekleta. Naprošene so, da pripravijo pecivo in ga prinesejo v dvorano že pred pred mašo.

Pevski zbor bo zapel vrsto pesmi.

Narodne noše naj gotovo vse pridejo! Vsa slovesnost bo z njimi zelo pozvdignjena!

PRIPOMBA: Dopoldne ta dan ne bo nikjer v NSW slovenske službe božje! — P. Valerijan.

OBHAJILA MED MAŠO

Zelo je želeli, da bi iz rok novomašnika mnogi prejeli sv. obhajilo. Posebno tudi — otroci!

Za odrasle bo **spovedovanje** v farni cerkvi **ob 2. do maše**. Za otroke naj starši poskrbe, da bodo opravili spoved — če se zdi potrebna — v soboto poprej v najbližji cerkvi. — **P. Valerijan.**

VESELOVO — VESELO NAPREJ!

V preteklem mesecu sem prejel 17 darov za slovensko cerkev in sestrsko hišo v Marrylandsu. Skupen znesek je \$93. Hvala vsem tem darovalcem, pa tudi delavcem in tistim, ki so darovali pohištvo in gradbeni material.

Prosim, da mi vsak, ki je pripravljen pomagati na kak način, to sporoči, da mu povem, kaj vse je še potrebno pri obnovi hiše in cerkve.

Zopet bom opravil sv. mašo za vse dobrotnike, sestre pa molitveno uro. — **P. Valerijan.**

VOGELNI KAMEN SLOVENIKA

Jošt Martelanc, Slovenik, Rim

NEDOVNO ŠMO OBHAJALI 1900 LETNICO smrti sv. Petra. V dolini pod Vatikanskim gričem je bil zgrajen Neronov cirkus, v katerem je bil sv. Peter križan z glavo navzdol, ker ni hotel umreti na isti način kakor njegov Gospod. Truplo so kristjani spoštljivo pokopali na Vatikanskem griču. Mnogokrat so ob raznih preganjanjih skušali oblastniki prepričati, da bi se kristjani zbirali ob grobu sv. Petra, vendar so skozi tri stoletja ohranili spomin nanj in na kraj njegovega pokopa. Končno je le prišel čas, ko je cesar Konstantin leta 313 odločil, da so vse religije enakovredne, in so kristjani smeli javno izpričevati svojo vero. Cesar sam je leta 324 začel z zidavo mogočne bazilike nad grobom prvaka apostolov. Baziliko so gradili 30 let in jo je dokončal Konstantinov sin Konstancij leta 354.

Z zidavo si je cesar Konstantin nakopal veliko nejevoljo rimskega senata, ker je dal zravnati precejšen del Vatikanskega grička, da je dobil prostor za baziliko, in s tem skoro popolnoma razkopal, zasul in zravnal mestno pokopališče.

Bazilika sama je bila zidana v obliki rimskih bazilik: imela je štiri stebrišča, ki so se končala ob prečni ladji, sredi katere je bila absida in pred njo oltar, ki je bil postavljen točno nad grobom sv. Petra. Po skoro 1200 letih se je papež Julij II. odločil postaviti na istem kraju večjo in mogočnejšo baziliko.

Več desetletij so razni arhitekti izdelovali načrte, končno je bilo leta 1547 delo poverjeno Michelangelu. Staro baziliko so porušili skoro do temeljev. Ker so tla današnje bazilike približno za en meter višja od tal prejšnje, je ostalo okrog groba sv. Petra samo nekaj zidu stare bazilike, ki so ga zasuli, da so prišli do višine današnjih tal. Kmalu po drugi svetovni vojni je papež Pij XII. poveril arheologom nalogo, naj raziščejo, kaj je pod tlemi bazilike. Tako je prišlo na dan skoro popolnoma ohranjeno pogansko pokopališče, pa tudi temelji in del zidovja Konstantinove bazilike. **Iz tega zidu prav blizu groba sv. Petra je bil vzet kamen, ki bo vogelni kamen Slovenika.** Več kot 1600 let je bil vzdignjen v eno prvih cerkva na svetu.

Koliko zgodovine je šlo mimo njega! Ko bi nam lahko govoril, koliko bi nam lahko povedal! Videl je, kako so se kristjani veselili, da se jim ni bilo treba več skrivati, ampak so lahko javno

izpričevali svojo vero; videl je, kako so s spoštovanjem hodili kristjani z vsega sveta že v tistih časih na grob prvaka apostolov. Videl je, kako se je mesto razvijalo, pa spet trpelo pod težkimi udarci barbarov. Bil je nema priča, ko sta na grobu sv. Petra molila sveta brata Ciril in Metod za vse slovanske narode. Ko so začeli graditi novo mogočno baziliko sv. Petra, je moral zginiti pod zemljo. Zakopan je ostal, dokler ga niso določili za temelj nove zgradbe — našega Slovenika.

Toda zdaj ne bo ostal sam. Vanj so zvrtili luknjo, v kateri bodo listine o ustanovitvi zavoda, o blagoslovitvi kamna in seznamu dobrotnikov. Poleg tega bo v njem in pozneje okrog njega še precej drugih kamnov in koščkov opeke raznih za Slovence pomembnih svetišč. Ko je ta kamen že stal kot del krščanskega svetišča, so bili Slovenci še pogani. Danes so pa že stoletja verno krščansko ljudstvo. Prva slovenska cerkev, Gospa Sveta pri Celovcu, je že stala pred 1200 leti. Vendar se je vera utrdila pri nas šele, ko so naši predniki sprejeli od svetih bratov Cirila in Metoda nauk v domačem jeziku. Pozneje so Slovenci postavili še mnogo lepih in znamenitih cerkva in posebej še božjih poti, kamor so se zaupljivo zatekali, v časih stiske. Tudi tisti, ki so zapustili domovino in se naselili po raznih krajih širom sveta, so s seboj nesli zaklad vere in so po svojih naselbinah kmalu ustanovili nove župnije in tam pozidali cerkve.

Sedaj pa je kamen iz bližine groba sv. Petra dobil družbo majhnih kamenčkov in delčkov opeke iz vseh teh za Slovence pomembnih cerkva.

KRISTUS, KRALJ VSEH VEČNIH ČASOV,
KRALJ SVETA IN KRALJ NEBA!
HIMNE VEČNIH SLAVOSPEVOV
VEČNEGA SLAVE BOGA.

KRISTUS, VSEMU GOSPODUJEŠ,
KRISTUS, VEČNO TI KRALJUJEŠ.
VLADAJ, KRISTUS KRALJ,
VLADAJ, KRISTUS KRALJ!

NEW SOUTH WALES

Croydon Park. — Dne 30. avgusta je odpotovala iz Sydneya v London slovenska deklica Lili Clemente. Nadaljevala bo šolanje v baletni umetnosti. Lili je mnogim med nami dobro poznana, saj je nastopala na naših prireditvah že od leta 1960. Lansko leto je dovršila v Sydneyu baletno šolo Borowansky-Scully. Želela je nadaljevati šolanje v Londonu, toda takrat niso imeli nobenega praznega mesta. Ostala je tu še eno leto in zbirala denar za stroške londonskega šolanja. Poučevala je balet in šivala v velikem modernem salonu. Letos je dobila sporočilo, da je sprejeta v najboljšo šolo: Royal Academy of Dancing. — Čestitam Lili in njeni materi Vidi. Malo je danes otrok, ki bi sledili tako naporni umetnosti do konca. Manjka poguma. Lili ga ima. Upam, da bo dosegla vse, kar si želi v tej smeri. Na poslovilnem večeru sem jo opozorila, da so evropski standardi veliko težji in bolj zahtevni kot avstralski. Rekla mi je: "Vem, pa se prav nič ne bojim. Hočem narediti vse, kar bodo od mene zahtevali". To je moška beseda! Le tako naprej, Lili, ostani zvesta svoji lepi umetnosti! — **Antonija Vodopivec.**

Concord. — Pred leti sem poslušal ljudi v neki družbi, ko so se pogovarjali o Avstraliji. Nekaj so jo hvalili, nekaj pa tudi ne. Meni se je zdelo tako čisto prav. Potem so načeli vprašanje, zakaj Avstralija nima nič vulkanov, ognjenikov. Pa je eden rekel, da zato, ker tu ni visokih hribov in gor. Ognjeniki so samo na vrhu visokih gor. Ker pa ni ognjenikov, tudi potresov skoraj ni. Gledali so ga in se čudili njegovi učenosti, rekel pa nobeden nič. Jaz tudi ne, saj sem tudi le od daleč poslušal. Zdaj sem pa bral, da je leta 1943 v Meksiki nastal nov ognjenik kar sredi ravne koruzne njive. Izbruhal je kmalu toliko ognjenega materiala, da je tam zrasla visoka gora. Torej mora biti poprej ognjenik, potlej pride gora. Avstralija je tako srečna, tako sem bral naprej, da leži izven tiste črte, ki ima največ ognjenikov. Črta teče od Nove Zelandije čez Pacifik do Filipinov in čez Japonsko vse gor do Kamčatke in do Aljaske, potem navzdol ob zapadni obali Severne in Južne Amerike. Tam so potresi, tam bruhaajo ognjeniki. Zakaj se ta

ognjeniška črta izogne Avstraliji, nobeden ne ve. Mi smo lahko samo veseli in Bogu hvaležni, da je tako. — **Pepe Metulj.**

Wollongong. — "Mama, v petek gremo na Tabor! S patrom Klemenom." Bil je naš katehet. Seveda mama ni imela nič zoper to. Vedela je, da nas pater bo peljal v gostilno. In smo šli, z Brezij v Podbrezje Moralo je biti okoli velike noči. Bila je krasna pomlad. Uro in pol, pa smo bili tam, že takoj iz gozdička smo zagledali postajice križevega pota, ki stoje ob poti navzgor. Pri vsaki smo postali in pomolili. Potem tudi v cerkvi. Lepo je bilo. Vse smo si ogledali. Že takrat sem bil prepričan, da Tabra ne bom nikoli pozabil. In ga nisem. Minila so leta. Odsedel sem v Kranju dan in pol zavora, ker so me ujeli, ko sem šel "čez". Mahnil sem jo proti domu peš. Pot sem vzel preko Podbrezij in spet videl Tabor od blizu. Lačen in žejen sem se ustavil — pri Mačkovih! Napasli in napojili so me. Vesel, čeprav brez beliča v žepu, sem nadaljeval pot do doma — iz Podbrezij na Brezje. In zdaj po 20 letih sem bral dopis Mačkove mame v MISLIH! Na glas sem vzkliknil: O ti krasni Tabor, skrit si mi bil 20 let, zdaj te spet vidim! Naj se javno zahvalim Mačkovi mami za njen članek — koliko mi je vzbudil spominov! — **Ciril Škofič.**

SLOVENSKO DRUŠTVO SYDNEY

Box 93. P.O. Fairfield, 2165.

MARTINOVANJE.

Sobota 15. novembra 8 zvečer

Parish Hall, Smithfield, Justin & Neville Sts.

Poleg običajnih dobrot pečena goska za loterijo.

Condell Park. — Želim se na tem mestu prav iz srca zahvaliti prijateljem in vsem rojakom, ki so z mano in sinčkom iskreno žalovali nad nedomestljivo izgubo ljubega moža in očeta Franca Potepana. Zares je bil udarec grozen, ko naju je tako nenadoma zapustil. Vendar se je treba vdati v božjo voljo v veri in upanju, da se bomo pri Očetu spet srečali in večno ljubili. Naj bo torej izrečena prisrčna zahvala rojakom za tolažbo, za udeležbo pri pogrebnih obredih in za molitve pokojnemu Francu v blagor. Posebej Slovenskemu društvu, ki zbira nama v pomoč dobrovoljne prispevke. Bog obilno povrne vsem! — **Ivanka Potepan in sinček Jeffrey.**

QUEENSLAND

Mt. Isa. — Takole je, če se človek vda žilici in se spusti v javnost. Dolga leta sem vsak mesec komaj čakal, da so prišle MISLI, in vselej sem jih bil vesel. Teh zadnjih, za september, sem se pa pošteno bal. Pričakoval sem, da bo padalo po moji grbi, pa ne samo pod urednikovo pestjo, še od koga drugega. No, zdaj vidim, da je bil strah nepotreben. Razen par ubodov, ki niso segli do krvi, se mi ni nič hudega zgodilo. Hvala Janezu Primožiču, da je podprl moje spodbujanje za več dopisov. Le pogum, fantje in dekleta, saj vidimo, da ni tako nevarno, kot bi kdo mislil. — Lepo pozdravlja **Mirko Brenčič.**

IZ MATIČNIH KNJIG N.S.W.

K r s t i

Adam Grželj, Wollongong. Oče Dušan, mati Magda r. Cetin. Botrovala sta Alojz in Slavka Trobec — 14. 9. 1969.

Sonia Kariž, Greystanes. Oče Rino, mati Yvonne r. Manfredotti. Botra Luigi in Lina Salvatera — 28.9.1969.

Valter Renato Bednar, Birrong. Oče Bruno, mati Marica Marušič. Botrovala Ivan Tomšič in Štefanija Živic — 28.9.1969.

Martin John Brala, Cabramatta. Oče Mate, mati Angela r. Grlj. Botrovala Ive in Rosanda Brala — 31.8.1969.

Ivana Elvira Izabela Stravs, New Guinea, krst v Sydneyu. Oče Marijan, mati Pavlina Elvira Golledge. Botrovala Niko in Marija Ana Kraje — 27.9.1969.

P o r o k e

Giuseppe Mazzocco iz Mussolente (Vicenza, Italija) in **Zdravka Milenka Dolmark**, iz župnije

Misli, October, 1969

NOVO SREČNO ŽIVLJENJE

Sem Slovenka 34 let. Želim se spoznati s Slovencem do 50 let v svrhu ženitve. Nič za to, če bi bil vdovec. Pišite na naslov: **M. Rig, 4 Hayland St., South Yarra, Vic. 3141**

SOUTH AUSTRALIA

Port Lincoln. — Ko dobim MISLI, se zmerom spomnim na svojo obljubo, da bom kaj napisala. Naj povem, kako sem se privadila Avstralije. Ko sem pred 7 leti prišla, mi je bilo najbolj naprijetno, ker nisem znala angleščine. V Port Lincolnu je sicer mnogo Jugoslovanov, toda Slovencev zelo malo. Prve prijateljice so mi bile Holandkinje, pa smo se slabo razumele. Nekoč so me povabile na sestanek udruženja Mothers & Friends. Obotavljala sem se, končno pa le šla. Počasi sem se privadila. Pozneje smo zamenjale ime v Catholic Womens League. Zdaj se zbiramo v dvorani nove šole: St. Mary's Hall. Naše delo je obiskovati bolnike v špitalu in jim delati družbo. Če je lepo vreme, jih peljemo na vrt in storimo zanje kaj takega, za kar bolničarke nimajo časa. Obiskujemo tako tudi stare ljudi v zavetišču in jim krajšamo čas. Postale smo tudi pomožne članice St. Vincent de Paul Society. Sem prav zadovoljna, da sem se že kmalu pridružila tem ženam in dekletom. Tako spoznavam dobre strani te dežele, imam dosti družčine in angleščine sem se naučila. — **Roža Franco.**

Kozana (Dobrovo v Brdih). Priči sta bila Luigi Lazzarini in Boris Dolmark — 6.9.1969.

Ignac Kustec, Dolnja Bistrica (župnija Črenšovci v Prekmurju) in **Ida Jenuš**, Radvanje (Mari-bor). Priči Sandi Moge in Vili Žižek — 13.9.69.

Alojz Moge, Župečja vas, župnija sv. Lovreca na Dravskem polju, in **Danica Žlahtič iz Ptuja**. Priči Sandi Moge in Stanko Žlahtič — 28.9.1969.

Angel smrti

Dne 2. septembra je v Goulburnu NSW umrl zadet od srčne kapi **Ivan Pačnik**, komaj 29 let star. Smrt ga je doletela, ko je opravljal službo vlakovnega sprevodnika. Truplo je bilo prepeljano v Warrawong. Slovenska pogrebna maša je bila v petek 12. sept. Nato smo ga spremili na zadnji poti na Lawn Cemetery, Dapto.

Pokojni je bil rojen v vasi Spodnji Dolič ob Paki. V Avstraliji je bival okrog 10 let. V domovini zapušča starše in nekaj bratov in sester, tu pa nekaj let staro hčerko. Naj počiva v miru. Vsem rojakom ga priporočamo v molitev. R.I.P.

TURISTIČNA AGENCIJA "PUTNIK"

72 Smith Street, Collingwood, VIC. 3066 — Lastnik: PAUL NIKOLICH

Priporočamo se za potovanja v Slovenijo po najnižjih cenah. Urejujemo vse potniške zadeve: potne liste, vize in druge dokumente.

Prpravljamo za vsak mesec skupinska potovanja v Slovenijo in druge kraje v Jugoslaviji

Pišite, telefonirajte ali pridite osebno.

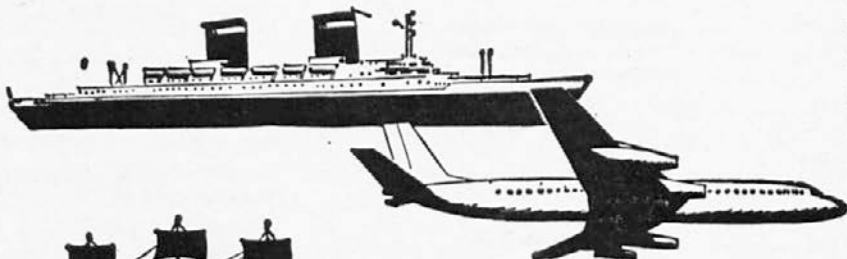
Priporočite nas svojim prijateljem.

Ako živite daleč od nas, vam vse uredimo po pošti.

PUTNIK ima zvezo z vsemi kraji v Jugoslaviji.

PUTNIK je edina samostojna agencija v Avstraliji.

Odprto imamo vsak dan od 9. dop. do 6. pop. Ob sobotah od 9. do 12, ob nedeljah od 10. dop. do 2. pop.

URADNIKI: Mr. P. Nikolich, Mrs. N. N. Nakova,
Miss L. Koren, Mr. R. Manevski.

TELEFON: 419-1584, 419-2163
PO urah: 41-5978 in 44-6733

PHOTO STUDIO VARDAR

108 Gertrude Street

Fitzroy, Melbourne, Vic.
(Blizu je Exhibition Building)

Se priporoča rojakom za naročanje fotografij vseh vrst.

Nevestam posojamo brezplačno nove poročne obleke.

Odprto vsak dan od 9. do 1.
in od 3. do 6. ure pop.

Ob sobotah in nedeljah od 9.-7.

Dogovorite se za čas preko telefona:
41-5978. Izven ur: 44-6733

Lastnik: P. NIKOLICH

P O Z O R ! P O Z O R !

Praden kupite poltrone, divane ali "couche", pridite k nam ogledati si kvaliteto in nizke cene.

Izdelujemo jih sami, zato so naše cene za 50% odstotkov nižje kot drugod.

V I K T O R S T O L F A

562 High Street, Thornbury, Vic. 3071

Tel. 44-7380

Seveda se bomo pomenili po slovensko

Pet študentov je na izletu pilo v gostilni. Praden so odšli, je vsak hotel plačati za vse. Nobeden ni hotel odnehati, skoraj bi se bili stepli. Končno je eden predlagal: Kdor od nas najbolj teče, bo plačal. Pojdimo pod ono drevo, kakih sto metrov bo do njega, od tam se vrnemo v teku. Gostilničar, čakajte nas pri vratih. Kdor od nas vas bo prvi objel, njemu dajte račun. Dobrodušni gostil-

GLAVNI AGENT ZA FIRMO "PUTNIK"

OLYMPIC EXPRESS

110 A Bathurst St., Sydney, 2000

Tel: 61-7121 ali 26-2191

PODRUŽNICA:

253 Elizabeth St., Sydney

Tel: 26-1134

★ Urejuje rezervacije za potovanje po morju in zraku

★ Nudi možnost dolgoročnega odplačavanja na nizek depozit

★ Izpolnjuje obrazce za sklepanje zakona, razne prošnje in tako dalje.

★ Ima na ponudbo zastopnika, ki vas lahko obiše in vam pomaga v raznih problemih.

OBRAČAJTE SE NA NAS!

ničar je pristal in se postavil pred vrata. Fantje so šli pod drevo, se postavili v vrsto in stekli — v nasprotno smer.

NAJCENEJŠE POTOVANJE

Z ladjo: MELBOURNE — GENOA
(izven sezone) \$ 350.00

Z letalom skupine: AVSTRALIJA —
BELGRAD — AVSTRALIJA \$ 822.70

Z letalom skupine: AVSTRALIJA —
ZAGREB — AVSTRALIJA \$ 836.60

Lahko oskrbimo vse formalnosti

in potovanje za vaše družine in sorodstvo.

Z ladjo: GENOA — MELBOURNE
(vključno železnica iz Ljubljane) \$ 471.75

Z letalom: LUBLJANA —
AVSTRALIJA \$ 608.80

Za podrobne informacije in tiskovine:

A L M A

POTNIŠKO PODJETJE

330 Little Collins Street (vogal Elizabeth St.,
Melbourne 3000. Telefon: 63-4001 & 63-4002

SLOVENSKE PLOŠČE
KNJIGE — SLOVARJI — MUZIKALNI
INSTRUMENTI

**UNIVERSAL
RECORD CO.**

205 Gertrude St., Fitzroy, VIC. 3065

Tram 88, 89, 90 iz Bourke St. do postaje 13.

Kataloge in naročbe pošiljamo s pošto
POSLUŠAJTE NAŠO RADIJSKO EMISIJO
ob ponedeljkih 9.07 zvečer na 3 XY — Mel-
bourne, val 1420.

STANISLAV FRANK

74 Rosewater Terrace, Ottoway, S.A. 5013

LICENSED LAND AGENT:

Posreduje pri nakupu in prodaji zemljišč
in hiš.

DARILNE POŠILJKE v Jugoslavijo
posreduje.

SERVICE ZA LISTINE: napravi vam
razne dokumente pooblastila, testamente itd.

ROJAKI! S polnim zaupanjem se obra-
čajte na nas v teh zadevah!

Tel. 42777

Tel. 42777

PRIMBEE AUTO SMASH

Lastnika

SLAVKO IN MILENA VAVPOTIČ

Priporočata se rojakom v Wollongongu
in okolici za popravila avtomobilskih karo-
serij.

Vsa popravila solidna in po zmernih cenah
Vozila so lahko zavarovana ali nezavarovana

2 Shellharbour Rd., Primbee, N.S.W.

TEL.: 42 — 784

AVTOKLEPARSKO PODJETJE

IVAN ŽIŽEK

**"GRANVILLE"
SMASH REPAIR"**

10 Rawson Rd.
Guildford, N.S.W.
Tel. 632-4433

Delo opravi v sporazumu z zavarovalnico
ali po osebnem dogovoru s stranko.

Ponoči in podnevi "Towing Service"
Izučeni avtokleparji lahko dobijo delo
Tel.: 632-4433 — 632-0349

PONOVITE NAROČNINO!

SLOVENSKA MESNICA ZA

WOLLONGONG ITD.

TONE IN

REINHILD OBERMAN

20 Lagoon St., Barrack Point, NSW.

Priporočava rojakom vsakovrstne mesne
izdelke: kranjske klobase, ogrske salame,
slanino, sveže in prekajeno meso, šunke itd.
Vse po najboljšem okusu in najnižjih cenah.

Razumemo vse jezike okoliških ljudi.
Obiščite nas in opozorite na nas vse svoje
prijatelje!

BOŽIČ JE TU
CENIK STANDARD DARILNIH

PAKETOV

NAJSTAREJŠE IN NAJSOLIDNEJŠE SLOVENSKE TVRDKE

Dr. J. KOCE

G.P.O. BOX 670, PERTH, W.A. 6001. TELEFON 87-3854

Dobro premislite, kaj piše rojakinja iz Viktorije. Vem, da boste rekli, da ima prav: "Vsaj trikrat na leto pošljem mami domov denar. Za Božič ji pa vedno pošljem paket, ker vem, da si z denarjem, ki ji ga pošiljam, ne bo kupila vseh onih stvari, ki jaz želim, da jih ima za Božič. Tako sem pa sigurna, da bo imela lep priboljšek za Božič".

Pohitite z naročili! Garantiram, da vsak paket vsebuje samo prvovrstno blago. V cenah paketov je vključena in všteta carina. Vaši doma bodo dobili paket popolnoma brezplačno v roke.

Vsi paketi so standard paketi, ne morem vpoštevati sprememb. Edino lahko predlagate, da bo v paketu sladkor v kristalu namesto sladkorja v kockah in makaroni namesto spagetov.

Ob enem z naročilom pošljite Money order. Gotov denar tudi lahko pošljete, toda samo v priporočenem pismu (registered letter).

PAKET ŠT. 1:

1 kg. kave Santos Prima
½ kg. finish keksov
½ kg. kakao
½ kg. finih keksov

2 kg \$ 6.00

PAKET ŠT. 2:

2 kg. kave Santos Prima
1 kg. sladkorja v kockah

3 kg \$ 7.00

PAKET ŠT. 3:

1 kg. kave Santos Prima
2 kg. sladkorja v kockah
½ kg. finih keksov

3½ kg \$ 6.00

PAKET ŠT. 4:

1 kg. sladkorja v kockah

1 kg. mila za pranje
100 gr. toalet mila
2 kg. oilnega olja
1 kg. svinjske masti
1 kg. spagetov/makaronov

6.10 kg \$ 9.00

PAKET ŠT. 5:

1 kg. kave Santos Prima
1 kg. sladkorja, kocke
1 kg. riža Carolina
½ kg. bombonov, finih
100 gr. čaja Ceylon
100 gr. popra v zrnju

3.70 kg. \$ 7.00

PAKET ŠT. 6:

2 kg. polenovke (orig. norveška)
1 kg. olivnega olja

3 kg \$ 8.00

PAKET ŠT. 7:

1 kg. kave Santos Prima
5 kg. sladkorja kristal
5 kg. makaronov, spagetov, finih
2 kg. riža Zlato Zrno
¼ kg. popra v zrnju
¼ kg. čaja Ceylon

13½ kg \$ 16.00

PAKET ŠT. 8:

2 kg. kave Santos Prima
3 kg. sladkorja kristal
5 kg. svinjske masti
7 kg. riža Carolina Ardizzone
1 kg. rozin (grnških sultan)

18 kg. \$ 21.00

PAKET ŠT. 9:

1 kg. kave Santos Prima
 5 kg. makaronov/spagetov, finih
 5 kg. sladkorja kristal
 5 kg. riža Zlato Zrno
 5 kg. bele moke 00, najfinejše
 1 kg. olivnega olja
 1 kg. medu
 2 kg. svinjske masti
 1 kg. rozin (grških sultan)
 100 gr. čaja Ceylon
 100 gr. cimeta
 2 stroka vanilje

26 kg. \$ 27.00

PAKET ŠT. 10:

1 kg. kave Santos Prima
 5 kg. sladkorja kristal
 10 kg. bele moke 00, najfinejše
 1 kg. rozin (grških sultan)
 10 kg. riža Carolina Ardizzone
 5 kg. makaronov/spagetov, finih
 1 kg. olivnega olja
 1 kg. mila za pranje
 1 kg. toalet mila Palmolive
 1 kg. popra v zrnju
 1 kg. čaja Ceylon

35 kg. \$ 31.00

PAKET ŠT. 11:

2 kg. kave Santos Prima
 10 kg. sladkorja kristal
 5 kg. bele moke 00, najfinejše
 1 kg. rozin (grških sultan)
 5 kg. spagetov/makaronov
 5 kg. riža Zlato Zrno
 1 kg. finih keksov
 1 kg. sira Parmezan, starega
 2 kg. olivnega olja
 100 gr. popra v zrnju
 100 gr. cimeta
 100 gr. čaja Ceylon
 200 gr. toalet mila palmolive

32 kg. \$ 35.00

PAKET ŠT. 12:

10 kg. bele moke 00, najfinejše
 7 kg. sladkorja kristal
 5 kg. riža Zlato Zrno
 2 kg. spagetov/makaronov, finih
 2 kg. kave Santos Prima
 2 kg. holanderskega sira (cel. hl.)
 1 kg. olivnega olja
 1 kg. rozin (grških sultan)
 2 kg. mila za pranje
 1 kg. toalet mila Palmolive
 1 kg. čaja Ceylon
 1 kg. popra v zrnju

33 kg. \$ 34.00

ZASTOPNIK ZA VICTORIJO:

MRS. M. PERSIC

704 INKERMAN RD.,
 COULFIELD, VIC
 Tel. 50-5391

PAKET ŠT. 13:

100 kg. (dve dvoji vreči) bele
 moke 00

\$ 32.00

PAKET ŠT. 14:

17 kg. svinjske masti (kanta)

\$ 17.00

PAKET ŠT. 15:

50 kg. (dvojna vreča bele moke 00)

\$ 16.00

PAKET ŠT. 16:

4 kg. svežih pomaranč (ali limon)

\$ 8.00

PAKET ŠT. 17:

10½ kg. (cel zaboj) svežih po-
 maranč (ali limon)

\$ 14.00

PAKET ŠT. 18:

3 kg. kave Santos Prima
 3 kg. riža Zlato Zrno
 3 kg. sladkorja kristal
 3 kg. spagetov Fedelini
 3 kg. bele moke 00, najfinejše
 3 kg. svinjske masti

18 kg. \$ 24.00

PAKET ŠT. 19:

50 kg. (dvojna vreča) bele moke
 3 kg. kave Santos Prima
 5 kg. riža Carolina Ardizzone
 10 kg. sladkorja v kockah

68 kg. \$ 37.00

PAKET ŠT. 20:

10 kg. bele moke 00, najfinejše
 10 kg. sladkorja kristal
 10 kg. riža Zlato Zrno
 1 kg. rozin (grških sultan)
 2 kg. olivnega olja
 1 kg. finih bonbonov
 600 gr. finih keksov

34.10 kg. \$ 27.00

PAKET ŠT. 21:

10 kg. bele moke 00, najfinejše
 10 kg. svinjske masti
 10 kg. riža Zlato Zrno
 10 kg. sladkorja kristal

40 kg. \$ 32.00

PAKET ŠT. 22:

4 kg. olivnega olja

\$ 7.50

PAKET ŠT. 23:

5 kg. kave Santos Prima
 3 kg. sladkorja kristal
 3 kg. sladkorja v kockah
 5 kg. riža Splendor
 1 kg. finih keksov
 1 kg. finih bonbonov
 1 kg. indij. čaja
 1 kg. popra v zrnju

18 kg. \$ 29.50

PAKET ŠT. 24:

3 kg. kave Santos Prima
 3 kg. sladkorja kristal
 3 kg. riža Splendor
 1 kg. bele moke
 1 kg. makaronov
 1 kg. šunke (konzerva)
 5 konz. sardin v olju

17 kg. \$ 22.50

PAKET ŠT. 25:

1 kg. kave Santos Prima
 5 kg. sladkorja, kocke

6 kg. \$ 7.50

PAKET ŠT. 26:

5 kg. kave Santos Prima
 5 kg. sladkorja, kocke
 5 kg. riža Zlato Zrno
 5 kg. makaronov/spagetov, finih
 1 kg. čaja Ceylon
 1 kg. popra v zrnju
 1 kg. čokolade

20,75 kg. \$ 29.50

PAKET ŠT. 27:

25 kg. bele moke 00
 10 kg. sladkorja kristal
 5 kg. riža Carolina Ardizzone
 5 kg. makaronov/spagetov, finih
 1 kg. kave Santos Prima

46 kg. \$ 33.00

PAKET ŠT. 28:

10 kg. bele moke 00
 4 kg. olivnega olja
 5 kg. sladkorja kristal
 2 kg. kave Santos Prima

21 kg. \$ 24.50

PAKET ŠT. 29:

1 kg. kave Santos Prima
 2½ kg. sladkorja kristal
 3 kg. riža Carolina Ardizzone
 3 kg. makaronov-spagetov, finih
 100 gr. popra v zrnju

8.60 kg. \$ 9.00

ZASTOPNIK ZA QUEENSLAND:

ZASTOPNIK ZA N.S.W.:

MR. R. OLIP

65 MONCUR ST.,
 WOOLLAHRA, N.S.W.
 Tel. 32-4806

MR. J. PRIMOŽIČ

39 DICKENSON ST.,
 CARINA QLD. 4152